

Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

► **B**                    **UREDBA (EU) br. 1227/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**  
**od 25. listopada 2011.**  
**o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije**  
(Tekst značajan za EGP)  
(SL L 326, 8.12.2011., str. 1.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
► <b>M1</b>	Uredba (EU) 2024/1106 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024.	L 1106	1	17.4.2024.

**▼B****UREDBA (EU) br. 1227/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA****od 25. listopada 2011.****o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije****(Tekst značajan za EGP)***Članak 1.***Predmet, područje primjene i odnos s drugim zakonodavstvom Unije**

1. Ovom se Uredbom uspostavljaju pravila za zabranu malverzacija koje utječu na veleprodajna tržišta energije koja su sukladna s pravilima koja se primjenjuju na financijskim tržištima i s pravilnim funkcioniranjem tih veleprodajnih tržišta energije, vodeći pritom računa o njihovim posebnim značajkama. Njome se omogućuje nadzor veleprodajnih tržišta energije, koji provodi Agencija za suradnju energetske regulatora („Agencija”) u bliskoj suradnji s nacionalnim regulatornim tijelima te vodeći računa o međudjelovanju između sustava trgovanja emisijama i veleprodajnih tržišta energije.

**▼M1**

2. Ova se Uredba primjenjuje na trgovanje veleprodajnim energetskim proizvodima. Njome se ne dovodi u pitanje primjena uredaba (EU) br. 648/2012 <sup>(1)</sup>, (EU) br. 596/2014 <sup>(2)</sup> i (EU) br. 600/2014 <sup>(3)</sup> Europskog parlamenta i Vijeća te Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(4)</sup> u pogledu djelatnosti koje uključuju financijske instrumente kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki 15. Direktive 2014/65/EU, kao ni primjena prava Unije u području tržišnog natjecanja na prakse obuhvaćene ovom Uredbom.

**▼B**

3. Agencija, nacionalna regulatorna tijela, ESMA, nadležna financijska tijela država članica i, ako je potrebno, nacionalna tijela za tržišno natjecanje surađuju kako bi se osigurao usklađen pristup provedbi odgovarajućih pravila, ako se mjere odnose na jedan ili više financijskih instrumenata na koje se primjenjuje ►**M1** članak 2. Uredbe (EU) br. 596/2014 ◀ te na jedan ili više veleprodajnih energetskih proizvoda na koje se primjenjuju članci 3., 4. i 5. ove Uredbe.

<sup>(1)</sup> Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjim drugim ugovornim stranama i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

<sup>(2)</sup> Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (SL L 173, 12.6.2014., str. 1.).

<sup>(3)</sup> Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

<sup>(4)</sup> Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

**▼ M1**

Agencija, nacionalna regulatorna tijela, ESMA i nadležna financijska tijela država članica razmjenjuju, redovito i, ako je moguće, tromjesečno, relevantne informacije i podatke koji se odnose na moguća kršenja Uredbe (EU) br. 596/2014 koja uključuju veleprodajne energetske proizvode obuhvaćene ovom Uredbom.

4. Upravni odbor Agencije osigurava da Agencija obavlja zadaće koje su joj dodijeljene na temelju ove Uredbe i Uredbe (EU) 2019/942 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(1)</sup> te da Agencija dodijeli potrebne resurse, uključujući ljudske resurse, za ispunjavanje novih obveza koje su joj dodijeljene.

**▼ B**

5. Direktor Agencije savjetuje se s Odborom regulatora Agencije o svim vidovima provedbe ove Uredbe i temeljito razmatra njegove savjete i mišljenja.

*Članak 2.***Definicije**

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „povlaštene informacije” znači informacije precizne naravi koje nisu objavljene, a odnose se, izravno ili neizravno, na jedan ili više veleprodajnih energetskih proizvoda i koje bi vjerojatno, da se objave, značajno utjecale na cijene tih veleprodajnih energetskih proizvoda.

Za potrebe ove definicije „informacije” znači:

- (a) informacije koje treba objaviti u skladu s ► **M1** redbu (EU) 2019/943 ◀ i (EZ) br. 715/2009, uključujući smjernice i mrežne kodekse koji su usvojeni u skladu s tim uredbama;

- (b) informacije koje se odnose na kapacitet i korištenje postrojenja za proizvodnju, skladištenje, potrošnju ili prijenos odnosno transport električne energije ili prirodnog plina ili se odnose na kapacitet i korištenje terminala za UPP, uključujući planiranu ili neplaniranu neraspoloživost tih postrojenja;

**▼ M1**

- (c) informacije koje treba razotkriti u skladu s pravnim ili regulatornim odredbama na razini Unije ili nacionalnoj razini, tržišnim pravilima i ugovorima ili običajima na relevantnom veleprodajnom tržištu energije, u mjeri u kojoj je vjerojatno da će te informacije imati značajan utjecaj na cijene veleprodajnih energetskih proizvoda;

<sup>(1)</sup> Uredba (EU) 2019/942 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetskih regulatora (SL L 158, 14.6.2019., str. 22.).

**▼ M1**

- (ca) informacije koje sudionik na tržištu ili druge osobe koje djeluju u ime sudionika na tržištu prenose pružatelju usluga koji trguje u ime sudionika na tržištu i koje se odnose na naloge sudionika na tržištu u izvršavanju u vezi s veleprodajnim energetske proizvodima, a koje su precizne naravi i izravno se ili neizravno odnose na jedan ili više veleprodajnih energetske proizvoda; i

**▼ B**

- (d) druge informacije koje bi razuman sudionik na tržištu vjerojatno koristio kao dio osnove za svoju odluku da provede transakciju koja se odnosi na određeni veleprodajni energetski proizvod ili da izda nalog za njegovo trgovanje.

**▼ M1**

Smatra se da su informacije precizne naravi ako se njima ukazuje na niz okolnosti koje postoje ili za koje se razumno može očekivati da će postojati, ili na događaj koji se dogodio ili se razumno može očekivati da će se dogoditi te ako su dovoljno specifične da omoguće zaključivanje o mogućem učinku tog niza okolnosti ili događaja na cijene veleprodajnih energetske proizvoda. Može se smatrati da su informacije precizne naravi ako se odnose na dugotrajan proces čija je svrha uzrokovati ili koji ima za posljedicu određene okolnosti ili određeni događaj, uključujući buduće okolnosti ili buduće događaje, i također ako se odnose na međukorake tog procesa koji su povezani s uzrokovanjem ili koji imaju za posljedicu te buduće okolnosti ili buduće događaje.

Međukorak u dugotrajnom procesu smatra se povlaštenim informacijama ako on sam po sebi zadovoljava kriterije povlaštenih informacija kako je navedeno u prvom odlomku ove točke.

Za potrebe prvog odlomka ove točke smatra se da se informacije izravno ili neizravno odnose na veleprodajni energetski proizvod ako imaju mogući učinak na potražnju, ponudu ili cijene veleprodajnog energetske proizvoda ili na očekivanja potražnje, ponude ili cijena veleprodajnog energetske proizvoda.

Za potrebe prvog odlomka ove točke, informacije koje bi vjerojatno, da se objave, značajno utjecale na cijene veleprodajnih energetske proizvoda znači informacije koje bi razuman sudionik na tržištu vjerojatno iskoristio kao dio temelja za svoju odluku o trgovanju veleprodajnim energetske proizvodima;

2. „manipulacija tržištem” znači:

- (a) stupanje u bilo kakvu transakciju ili izdavanje, izmjena ili povlačenje bilo kakvog naloga za trgovanje ili poduzimanje bilo kakvog drugog postupka koji se odnose na veleprodajne energetske proizvode, kojima se:
- i. daju ili vjerojatno daju lažni ili obmanjujući signali u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

**▼ M1**

- ii. aktivnošću jedne osobe ili više osoba koje surađuju drži ili vjerojatno drži cijena jednog ili više veleprodajnih energetske proizvoda na umjetnoj razini, osim ako osoba koja je stupila u transakciju ili izdala nalog za trgovanje dokaže da ima legitimne razloge za to i da je takva transakcija ili nalog za trgovanje u skladu s prihvaćenom tržišnom praksom na dotičnom veleprodajnom tržištu energije; ili
  - iii. upotrebljavaju fiktivni postupci ili bilo koji drugi oblik obmane ili prijevare kojima se daju ili vjerojatno daju lažni ili obmanjujući signali u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;
- (b) širenje informacija putem medija, uključujući i internet, ili nekim drugim načinom, koje daju ili bi mogle davati lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda, uključujući širenje glasina i lažnih ili obmanjujućih vijesti, ako je osoba koja je proširila informacije znala ili je trebala znati da su one lažne ili obmanjujuće.

Ako se informacije šire za potrebe novinarstva ili umjetničkog izražavanja, takvo se širenje informacija procjenjuje uzimajući u obzir pravila koja uređuju slobodu tiska i slobodu izražavanja u drugim medijima, osim ako:

- i. te osobe stječu izravnu ili neizravnu prednost ili koristi od širenja dotičnih informacija; ili
  - ii. razotkrivanje ili širenje ima namjeru obmanjivanja tržišta o ponudi, potražnji ili cijeni veleprodajnih energetske proizvoda;
- ili
- (c) prenošenje lažnih ili obmanjujućih informacija ili davanje lažnih ili obmanjujućih osnovnih podataka u odnosu na referentnu vrijednost ako je osoba koja je prenijela informacije ili dala osnovne podatke znala ili trebala znati da su lažni ili obmanjujući ili poduzimanje bilo kakvog drugog postupka koji dovodi do manipulacije izračunom referentne vrijednosti.

Manipulacija tržištem može označavati ponašanje pravne osobe ili, u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom, fizičke osobe koja sudjeluje u odluci da se obave aktivnosti za račun dotične pravne osobe;

**▼ B**

3. „pokušaj manipuliranja tržištem” znači:

- (a) provođenje bilo kakve transakcije, izdavanje bilo kakvog naloga za trgovanje ili poduzimanje bilo kakvih drugih mjera koje se odnose na određeni veleprodajni energetski proizvod, s namjerom:
  - i. davanja lažnih ili obmanjujućih signala u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

**▼ B**

- ii. da se osigura umjetna razina cijene jednog ili više veleprodajnih energetske proizvoda, osim ako osoba koja je provela transakciju ili je izdala nalog za trgovanje dokaže da ima legitimne razloge za to i da je ta transakcija ili nalog za trgovanje u skladu s prihvaćenim tržišnim praksama na dotičnom veleprodajnom tržištu energije; ili
- iii. korištenja fiktivnog sredstva ili bilo kojeg drugog oblika prijevare ili izmišljanja koje daje ili vjerojatno daje lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;

ili

- (b) širenje informacija putem medija, uključujući internet, ili bilo kojim drugim putem s namjerom davanja lažnih ili obmanjujućih signala u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda;
4. „veleprodajni energetski proizvodi” znači sljedeći ugovori i izvedeni financijski instrumenti, neovisno o tome gdje se i kako njima trguje:

**▼ M1**

- (a) ugovori o opskrbi električnom energijom ili prirodnim plinom, uključujući UPP, ako je isporuka u Uniji, ili ugovori o opskrbi električnom energijom koji mogu rezultirati isporukom u Uniji na temelju jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i jedinstvenog unutardnevnog povezivanja;
- (b) izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na električnu energiju ili prirodni plin, koji su proizvedeni, kojima se trgovalo ili su isporučeni u Uniji, ili izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na električnu energiju, a koji mogu rezultirati isporukom u Uniji na temelju jedinstvenog povezivanja dan unaprijed i jedinstvenog unutardnevnog povezivanja;

**▼ B**

- (c) ugovori koji se odnose na prijenos električne energije ili transport prirodnog plina u Uniji;
- (d) izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na prijenos električne energije ili transport prirodnog plina u Uniji;

**▼ M1**

- (e) ugovori koji se odnose na skladištenje električne energije ili prirodnog plina u Uniji;
- (f) izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na skladištenje električne energije ili prirodnog plina u Uniji;

**▼ B**

Ugovori o opskrbi i distribuciji električne energije ili prirodnog plina za potrebe krajnjih kupaca nisu veleprodajni energetski proizvodi. Međutim, ugovori o opskrbi i distribuciji električne energije ili prirodnog plina krajnjim kupcima s kapacitetom potrošnje iznad praga koji je naveden u točki 5. drugom odlomku smatraju se veleprodajnim energetskim proizvodima;

**▼ B**

5. „kapacitet potrošnje” znači potrošnja krajnjeg kupca električne energije ili prirodnog plina pri punoj iskorištenosti proizvodnog kapaciteta tog kupca. Obuhvaća sveukupnu potrošnju tog kupca kao zasebnoga gospodarskog subjekta, u mjeri u kojoj se potrošnja odvija na tržištima s međusobno povezanim veleprodajnim cijenama.

Za potrebe ove definicije ne uzima se u obzir potrošnja u pojedinačnim postrojenjima s kapacitetom potrošnje manjim od 600 GWh godišnje, koja se nalaze pod kontrolom jednoga gospodarskoga subjekta, u mjeri u kojoj ta postrojenja ne utječu zajedno na cijene na veleprodajnim tržištima energije zbog toga što se nalaze na različitim odgovarajućim geografskim tržištima;

6. „veleprodajno tržište energije” znači bilo koje tržište unutar Unije na kojem se trguje veleprodajnim energetske proizvodima;

**▼ M1**

7. „sudionik na tržištu” znači bilo koja osoba, uključujući operatore prijenosnih odnosno transportnih sustava, operatore distribucijskih sustava, operatore sustava skladišta plina i operatore terminala za UPP, koja stupa u transakcije, uključujući predaju naloga za trgovanje, na jednom ili više veleprodajnih tržišta energije;

**▼ B**

8. „osoba” znači bilo koja fizička ili pravna osoba;

**▼ M1**

- 8.a „osoba koja u okviru svojeg posla dogovara ili izvršava transakcije znači osoba koja se u okviru svojeg posla bavi primanjem i prijenosom naloga za veleprodajne energetske proizvode ili izvršenjem transakcija veleprodajnim energetske proizvodima;

**▼ B**

9. „nadležno financijsko tijelo” znači nadležno tijelo koje je imenovano u skladu s postupkom utvrđenim u ►**M1** članak 22. Uredbe (EU) br. 596/2014 ◀;
10. „nacionalno regulatorno tijelo” znači nacionalno regulatorno tijelo koje je imenovano u skladu s člankom 35. stavkom 1. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije <sup>(1)</sup> ili člankom 39. stavkom 1. Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina <sup>(2)</sup>;
11. „operator prijenosnog odnosno transportnog sustava” ima značenje iz članka 2. točke 4. Direktive 2009/72/EZ, odnosno iz članka 2. točke 4. Direktive 2009/73/EZ;

**▼ M1**

- 11.a „operator distribucijskog sustava” znači operator distribucijskog sustava kako je definiran u članku 2. točki 6. Direktive 2009/73/EZ i članku 2. točki 29. Direktive (EU) 2019/944;
- 11.b „operator sustava skladišta plina” znači operator sustava skladišta plina kako je definiran u članku 2. točki 10. Direktive 2009/73/EZ ili operator postrojenja za skladištenje energije’ kako je definirano u članku 2. točki 60. Direktive (EU) 2019/944;

<sup>(1)</sup> SL L 211, 14.8.2009., str. 55.

<sup>(2)</sup> SL L 211, 14.8.2009., str. 94.

**▼ M1**

- 11.c ‚operator terminala za UPP‘ znači operator terminala za UPP kako je definiran u članku 2. točki 12. Direktive 2009/73/EZ;

**▼ B**

12. ‚matično poduzeće‘ znači matično poduzeće u smislu članka 1. i 2. Sedme direktive Vijeća 83/349/EEZ od 13. lipnja 1983. koja se temelji na članku 54. stavku 3. točki (g) Ugovora o konsolidiranim financijskim izvještajima <sup>(1)</sup>;
13. ‚povezano poduzeće‘ znači poduzeće kćer ili drugo poduzeće u kojem se posjeduju udjeli ili poduzeće koje s drugim poduzećem veže odnos u smislu članka 12. stavka 1. Direktive 83/349/EEZ;
14. ‚distribucija prirodnog plina‘ ima značenje iz članka 2. točke 5. Direktive 2009/73/EZ;
15. ‚distribucija električne energije‘ ima značenje iz članka 2. točke 5. Direktive 2009/72/EZ;

**▼ M1**

16. ‚registrirani mehanizam izvješćivanja‘ ili ‚RMI‘ znači pravna osoba koja na temelju ove Uredbe ima odobrenje za izvješćivanje ili pružanje usluge izvješćivanja Agencije o podacima o transakcijama, uključujući naloge za trgovanje, te o temeljnim podacima u svoje ime ili u ime sudionika na tržištu;
17. ‚platforma za povlaštene informacije‘ ili ‚PPI‘ znači osoba koja na temelju ove Uredbe ima odobrenje za pružanje usluge upravljanja platformom za razotkrivanje povlaštenih informacija i izvješćivanje Agencije o razotkrivenim povlaštenim informacijama u ime sudionika na tržištu;
18. ‚algoritamsko trgovanje‘ znači trgovanje, uključujući visokofrekventno trgovanje, veleprodajnim energetske proizvodima u kojem računalni algoritam automatski određuje pojedinačne parametre nalogâ za trgovanje, na primjer treba li pokrenuti nalog, trenutak zadavanja naloga, cijenu ili količinu u nalogu ili način upravljanja nalogom nakon njegovog zadavanja, uz ograničenu ljudsku intervenciju ili bez nje, te ne uključuje sustave koji se upotrebljavaju samo za usmjeravanje nalogâ na jedno ili više organiziranih mjesta trgovanja ili za obradu nalogâ bez određivanja parametara trgovanja ili za potvrdu nalogâ ili obradu izvršenih transakcija nakon trgovanja;
19. ‚izravan elektronički pristup‘ znači mehanizam u kojem član, sudionik ili klijent organiziranog mjesta trgovanja dozvoljava drugoj osobi da se koristi njegovom oznakom u trgovinskom sustavu tako da osoba može elektronički prenijeti naloge za trgovanje povezane s veleprodajnim energetske proizvodima izravno organiziranom mjestu trgovanja, uključujući mehanizme koji podrazumijevaju da se osoba koristi infrastrukturom za informacijske tehnologije člana, sudionika ili klijenta, ili bilo kojim sustavom povezivanja koji član, sudionik ili klijent osigurava za prijenos nalogâ za trgovanje (izravan pristup tržištu) te mehanizme koji podrazumijevaju da se osoba ne koristi tom infrastrukturom (sponzorirani pristup);

<sup>(1)</sup> SL L 193, 18.7.1983., str. 1.



**▼ M1**

20. ‚organizirano mjesto trgovanja‘ ili ‚OMT‘ znači burza energije, posrednik na tržištu energije, platforma za trgovanje energetskim kapacitetima ili bilo koji drugi sustav ili postrojenje na kojima višestruki interesi trećih strana za kupnju ili prodaju veleprodajnih energetskih proizvoda međusobno djeluju na način koji može dovesti do transakcije;
21. ‚knjiga naloga‘ znači sve pojedinosti o veleprodajnim energetskim proizvodima koji su izvršeni na OMT-ovima, uključujući usklađene i neusklađene naloge, naloge izrađene u sustavu i događaje povezane sa životnim ciklusom;
22. ‚referentna vrijednost‘ znači indeks kako je definiran u članku 3. stavku 1. točki 3. Uredbe (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća <sup>(1)</sup>, na temelju kojeg se određuje iznos koji se plaća za veleprodajni energetski proizvod ili ugovor koji se odnosi na veleprodajni energetski proizvod ili vrijednost veleprodajnog energetskog proizvoda;
23. ‚trgovanje UPP-om‘ znači ponude za kupnju, ponude za prodaju ili transakcije, uključujući, ali ne ograničavajući se na one koje se odvijaju izvan burze ili na OMT-u, radi kupnje ili prodaje UPP-a:
- (a) u kojima je definirana isporuka u Uniji;
  - (b) čiji je rezultat isporuka u Uniji; ili
  - (c) u kojima jedna ugovorna strana ponovno uplinjava UPP na terminalu u Uniji;
24. ‚podaci o tržištu UPP-a‘ znači zapisi ponuda za kupnju, ponuda za prodaju ili transakcija koje se odnose na trgovanje UPP-om koji sadržavaju odgovarajuće informacije;
25. ‚sudionik na tržištu UPP-a‘ znači svaka fizička ili pravna osoba, neovisno o mjestu osnivanja ili prebivališta te osobe, koja sudjeluje u trgovanju UPP-om;
26. ‚procjena cijene UPP-a‘ znači određivanje dnevne referentne cijene za trgovanje UPP-om u skladu s metodologijom koju odredi Agencija;
27. ‚referentna vrijednost za UPP‘ znači određivanje raspona (engl. spread) između dnevne procjene cijene UPP-a i cijene namire za ugovor s najkraćim dospeljećem plinskih budućnosnica na TTF-u koju ICE Endex Markets B.V. utvrđuje na dnevnoj osnovi.

**▼ B***Članak 3.***Zabranu trgovanja povlaštenim informacijama**

1. Osobama koje posjeduju povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetskim proizvodom zabranjuje se:

<sup>(1)</sup> Uredba (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU te Uredbe (EU) br. 596/2014 (SL L 171, 29.6.2016., str. 1.).

**▼B**

- (a) korištenje tih informacija u kupnji ili prodaji ili pokušaju kupnje ili prodaje, za svoj račun ili za račun treće strane, izravno ili neizravno, veleprodajnih energetske proizvoda na koje se te informacije odnose;
- (b) razotkrivanje tih informacija bilo kojoj drugoj osobi, osim ako se takvo razotkrivanje izvršava tijekom uobičajenog bavljenja njihovim poslom, profesijom ili dužnostima;
- (c) preporučanje ili navođenje druge osobe, na temelju povlaštenih informacija, da kupi ili proda veleprodajne energetske proizvode na koje se te informacije odnose.

**▼M1**

Korištenje povlaštenim informacijama za otkazivanje ili izmjenu naloga ili drugu radnju trgovanja u vezi s veleprodajnim energetske proizvodom na koji se ta informacija odnosi, ako je nalog predan prije nego što je dotična osoba posjedovala povlaštenu informaciju, također se smatra trgovanjem na temelju povlaštenih informacija.

**▼B**

2. Zabrana iz stavka 1. odnosi se na sljedeće osobe koje posjeduju povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetske proizvodom:

- (a) članovi administrativnih, upravljačkih ili nadzornih tijela određenog poduzeća;
- (b) osobe s udjelima u kapitalu određenog poduzeća;
- (c) osobe koje imaju pristup informacijama u okviru svojeg posla, profesije ili dužnosti;
- (d) osobe koje su te informacije stekle kaznenim djelom;
- (e) osobe koje znaju ili bi trebale znati da su to povlaštene informacije.

3. Stavak 1. točke (a) i (c) ovog članka ne primjenjuju se na operatore prijenosnih odnosno transportnih sustava pri kupnji električne energije ili prirodnog plina radi osiguravanja sigurnog i pouzdanog rada sustava u skladu s njihovim obvezama na temelju članka 12. točaka (d) i (e) Direktive 2009/72/EZ ili članka 13. stavka 1. točaka (a) i (c) Direktive 2009/73/EZ.

4. Ovaj se članak ne primjenjuje na:

- (a) transakcije provedene pri ispunjavanju dospjele obveze kupovanja ili prodavanja veleprodajnih energetske proizvoda, ako ta obveza proizlazi iz sporazuma koji je sklopljen ili naloga za trgovanje koji je plasiran prije no što je dotična osoba došla u posjed povlaštenih informacija;

**▼B**

- (b) transakcije koje su proveli proizvođači električne energije i prirodnog plina, operatori sustava skladišta prirodnog plina ili operatori terminala za uvoz UPP-a, čija je jedina svrha pokriti trenutačni fizički gubitak koji je posljedica neplaniranih prestanaka rada, kada bez toga sudionik na tržištu ne bi bio u stanju ispuniti postojeće ugovorne obveze ili ako se te mjere poduzimaju u dogovoru s dotičnim operatorom ili operatorima prijenosnog odnosno transportnog sustava radi osiguravanja sigurnog i pouzdanog rada sustava. U takvoj se situaciji dotične informacije u vezi s transakcijama prijavljuju Agenciji i nacionalnom regulatornom tijelu. Ova obveza izvješćivanja ne dovodi u pitanje obvezu koja je navedena u članku 4. stavku 1.;
- (c) sudionike na tržištu koji djeluju na temelju nacionalnih propisa za izvanredno stanje, ako su nacionalna tijela intervenirala radi osiguravanja opskrbe električnom energijom ili prirodnim plinom te su tržišni mehanizmi suspendirani u određenoj državi članici ili njezinim dijelovima. U tom slučaju tijelo koje je nadležno za planiranje za izvanredne situacije osigurava objavu u skladu s člankom 4.

5. Ako je osoba koja posjeduje povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetske proizvodima pravna osoba, zabrane iz stavka 1. primjenjuju se i na fizičke osobe koje sudjeluju u donošenju odluke da se transakcija izvrši za račun dotične pravne osobe.

6. Ako se informacije šire za potrebe novinarstva ili umjetničkog izražavanja, takvo se širenje informacija procjenjuje vodeći računa o pravilima koja se odnose na slobodu tiska i slobodu izražavanja u drugim medijima, osim ako:

- (a) te osobe izravno ili neizravno steknu korist ili zaradu iz širenja dotičnih informacija; ili
- (b) je razotkrivanje ili širenje izvršeno s namjerom obmanjivanja tržišta u pogledu ponude, potražnje ili cijene veleprodajnih energetske proizvoda.

*Članak 4.***Obveza objavljivanja povlaštenih informacija**

1. Sudionici na tržištu djelotvorno i pravodobno objavljuju povlaštene informacije koje posjeduju u odnosu na poduzeće ili postrojenja u vlasništvu ili pod kontrolom dotičnog sudionika na tržištu, njegovog matičnog poduzeća ili povezanog poduzeća ili za čija su operativna pitanja taj sudionik na tržištu ili to poduzeće odgovorni, bilo u cijelosti ili djelomično. Takvo razotkrivanje uključuje informacije koje se odnose na kapacitet i korištenje postrojenja za proizvodnju, skladištenje, potrošnju ili prijenos električne energije ili transport prirodnog plina ili se odnose na kapacitet i korištenje terminala za UPP, uključujući planiranu ili neplaniranu neraspoloživost tih postrojenja.

**▼M1**

Sudionici na tržištu razotkrivaju povlaštene informacije putem PPI-ova. PPI-ovima se osigurava da se povlaštene informacije objavljuju na način koji javnosti omogućuje brz pristup tim informacijama, među ostalim putem internetskih stranica ili jasnog aplikacijskog programskog sučelja, te potpunu, točnu i pravodobnu procjenu tih informacija.

**▼ B**

2. Sudionik na tržištu može iznimno i pod vlastitom odgovornošću odgoditi objavljivanje povlaštenih informacija kako ne bi ugrozio svoje legitimne interese, pod uvjetom da nije vjerojatno da takvo nečinjenje dovodi javnost u zabludu i da je sudionik na tržištu u stanju osigurati povjerljivost tih informacija te ne donosi odluke u vezi s trgovanjem veleprodajnim energetske proizvodima na temelju tih informacija. U takvoj situaciji sudionik na tržištu bez odgađanja dostavlja te informacije, zajedno s razlozima kašnjenja objavljivanja, Agenciji i dotičnom nacionalnom regulatornom tijelu, uzimajući u obzir članak 8. stavak 5.

3. Ako sudionik na tržištu ili njegov zaposlenik ili zastupnik razotkrije povlaštene informacije u vezi s određenim veleprodajnim energetske proizvodima tijekom uobičajenog bavljenja svojim poslom, profesijom ili dužnostima, kako je navedeno u članku 3. stavku 1. točki (b), taj sudionik na tržištu ili osoba osigurava istodobno, potpuno i djelotvorno objavljivanje tih informacija. U slučaju nenamjernog razotkrivanja sudionik na tržištu osigurava potpuno i djelotvorno objavljivanje informacija čim prije nakon nenamjernog objavljivanja. Ovaj se stavak ne primjenjuje ako osoba koja prima informacije ima obvezu čuvanja povjerljivosti, bez obzira na to proizlazi li ta obveza iz zakona, drugog propisa, statuta ili ugovora.

**▼ M1**

4. Objava povlaštenih informacija, među ostalim u objedinjenom obliku, u skladu s Uredbom (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća<sup>(1)</sup> ili Uredbom (EZ) br. 715/2009, te sa smjernicama i mrežnim kodeksima donesenima na temelju tih uređaba, predstavlja djelotvorno objavljivanje, ali ne nužno pravodobno i javno objavljivanje u smislu stavka 1. ovog članka.

4.a Agencija do 8. svibnja 2025. razvija platformu koja služi kao sektorska elektronička pristupna točka za povlaštene informacije objavljene na temelju stavka 1. i upravlja tom platformom.

**▼ B**

5. Ako je određeni operator prijenosnog odnosno transportnog sustava oslobođen od obveze objavljivanja određenih podataka, u skladu s ►**M1** Uredbu (EU) 2019/943 ◀ ili Uredbom (EZ) br. 715/2009, taj je operator time oslobođen i od obveze iz stavka 1. ovog članka u odnosu na te podatke.

6. Stavci 1. i 2. ne dovode u pitanje obveze sudionika na tržištu na temelju direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ te ►**M1** uredbu (EU) 2019/943 ◀ i (EZ) br. 715/2009, uključujući smjernice i mrežne kodekse koji su usvojeni u skladu tim direktivama i uredbama, posebno u pogledu određivanja vremena i načina objave informacija.

<sup>(1)</sup> Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.).

**▼ B**

7. Stavci 1. i 2. ne dovode u pitanje pravo sudionika na tržištu da odgode razotkrivanje osjetljivih informacija u vezi sa zaštitom kritične infrastrukture, kako je predviđeno u članku 2. točki (d) Direktive Vijeća 2008/114/EZ od 8. prosinca 2008. o utvrđivanju i označivanju europske kritične infrastrukture i procjeni potrebe poboljšanja njezine zaštite <sup>(1)</sup>, ako su u njihovoj zemlji one klasificirane.

**▼ M1***Članak 4.a***Odobrenje i nadzor platformi za povlaštene informacije**

8. Komisija do 8. svibnja 2025. donosi delegirani akt u skladu s člankom 20. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem:

- (a) načina na koje PPI treba ispunjavati obvezu objavljivanja povlaštenih informacija utvrđenu u stavku 3. ovog članka;
- (b) sadržaja i svih relevantnih dodatnih pojedinosti povlaštenih informacija objavljenih na temelju stavaka 3. i 4. ovog članka na način koji omogućuje objavljivanje informacija koje se zahtijevaju na temelju ovog članka;
- (c) posebnih organizacijskih zahtjeva za provedbu stavka 5. ovog članka;
- (d) pojedinosti o postupku oduzimanja odobrenja PPI-u iz stavka 7. ovog članka;
- (e) postupovnih zaštitnih mjera iz stavka 6. ovog članka;
- (f) pojedinosti o postupku uredne zamjene iz stavka 7. ovog članka;
- (g) detaljnih aranžmana za obavješćivanje sudionika na tržištu o odluci o oduzimanju odobrenja PPI-u.

**▼ B***Članak 5.***Zabrana manipulacije tržištem**

Zabranjeno je poduzeti ili pokušati poduzeti manipulaciju tržištem na veleprodajnim tržištima energije.

**▼ M1***Članak 5.a***Algoritamsko trgovanje**

1. Sudionik na tržištu koji se bavi algoritamskim trgovanjem ima uspostavljene djelotvorne sustave i kontrolu rizika primjerene njegovu poslovanju kako bi osigurao da njegovi sustavi trgovanja budu otporni

<sup>(1)</sup> SL L 345, 23.12.2008., str. 75.

**▼ M1**

i imaju dovoljno kapaciteta, da podliježu odgovarajućim pragovima i ograničenjima trgovanja te da sprečavaju slanje neispravnih naloga za trgovanje ili drugo funkcioniranje na način kojim bi se moglo stvoriti neuredno tržište ili kojim bi mu se moglo doprinijeti. Sudionik na tržištu također ima uspostavljene djelotvorne sustave i kontrolu rizika kako bi osigurao da su sustavi trgovanja u skladu s ovom Uredbom i pravilima OMT-a s kojim je povezan. Sudionik na tržištu ima uspostavljene djelotvorne mehanizme za kontinuitet poslovanja kako bi se nosio sa svakim prekidom u svojim sustavima trgovanja i osigurava da njegovi sustavi budu u potpunosti ispitani i da ih se pravilno prati kako bi se osiguralo da ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovom stavku.

2. Sudionik na tržištu koji se bavi algoritamskim trgovanjem u državi članici o tome obavješćuje nacionalno regulatorno tijelo države članice u kojoj je prijavljen na temelju članka 9. stavka 1. i Agenciju.

Nacionalno regulatorno tijelo države članice u kojoj je sudionik na tržištu prijavljen na temelju članka 9. stavka 1. može zahtijevati od sudionika na tržištu da na redovitoj ili ad hoc osnovi dostavlja opis vrste svojih strategija algoritamskog trgovanja, pojedinosti o parametrima trgovanja ili ograničenjima kojima podliježe sustav trgovanja, glavne načine ispunjavanja obveza i nadzora rizika koji su uspostavljeni kako bi osigurao ispunjavanje zahtjeva utvrđenih u stavku 1. ovog članka te pojedinosti o ispitivanju svojih sustava trgovanja.

Sudionik na tržištu osigurava vođenje evidencije o pitanjima iz ovog stavka tijekom pet godina i osigurava da ta evidencija bude dostatna da nacionalnom regulatornom tijelu države članice u kojoj je sudionik na tržištu prijavljen na temelju članka 9. stavka 1. omogućí praćenje usklađenosti s ovom Uredbom.

3. Sudionik na tržištu koji pruža izravan elektronički pristup OMT-u o tome obavješćuje nacionalno regulatorno tijelo države članice u kojoj je sudionik na tržištu prijavljen na temelju članka 9. stavka 1. i Agenciju.

Nacionalno regulatorno tijelo države članice u kojoj je sudionik na tržištu prijavljen na temelju članka 9. stavka 1. može zahtijevati od sudionika na tržištu da na redovitoj ili ad hoc osnovi dostavlja opis sustava i kontrole rizika iz stavka 1. ovog članka i dokaze o tome da se primjenjuju.

Sudionik na tržištu osigurava vođenje evidencije o pitanjima iz ovog stavka tijekom pet godina i osigurava da ta evidencija bude dostatna da nacionalnom regulatornom tijelu države članice u kojoj je sudionik na tržištu prijavljen na temelju članka 9. stavka 1. omogućí praćenje usklađenosti s ovom Uredbom.

4. Ovim se člankom ne dovode u pitanje obveze utvrđene u Direktivi 2014/65/EU.

**▼B***Članak 6.***Tehničko ažuriranje definicija povlaštenih informacija i manipulacija tržištem****▼M1**

1. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 20.:

(a) radi izmjene ove Uredbe:

- i. usklađivanjem definicija utvrđenih u članku 2. točkama 1., 2., 3. i 5. u svrhu osiguravanja dosljednosti s drugim relevantnim pravom Unije u područjima financijskih usluga i energetike;
- ii. ažuriranjem definicija iz podtočke i. isključivo u svrhu uzimanja u obzir budućih kretanja na veleprodajnim tržištima energije;

(b) radi dopune ove Uredbe uspostavom, uzimajući u obzir nacionalne posebnosti, minimalnih pragova za utvrđivanje događaja koji bi, kad bi bili objavljeni, vjerojatno imali značajan utjecaj na cijene veleprodajnih energetske proizvoda.

**▼B**

2. U delegiranim se aktima iz stavka 1. vodi računa barem o:

- (a) posebnom funkcioniranju veleprodajnih tržišta energije, uključujući posebnosti tržišta električne energije i plina, te međudjelovanju između tržišta robe i tržišta izvedenih financijskih instrumenata;
- (b) mogućnosti manipulacije preko granica, između tržišta električne energije i plina te na tržištima robe i tržištima izvedenih financijskih instrumenata;
- (c) mogućem učinku stvarne ili planirane proizvodnje, potrošnje, korištenja prijenosnog odnosno transportnog ili skladišnog kapaciteta na cijene na veleprodajnim tržištima energije; i
- (d) mrežnim kodeksima te okvirnim smjernicama koje su usvojene u skladu s ►**M1** uredbu (EU) 2019/943 ◀ i (EZ) br. 715/2009.

*Članak 7.***Nadzor tržišta****▼M1**

1. Agencija nadzire aktivnost trgovanja veleprodajnim energetskim proizvodima kako bi otkrila i spriječila trgovanje koje se temelji na povlaštenim informacijama i manipulaciji tržištem ili pokušaje takvog trgovanja. Ona prikuplja podatke za procjenu i nadzor veleprodajnih tržišta energije kako je predviđeno u članku 8.

**▼B**

2. Nacionalna regulatorna tijela surađuju na regionalnoj razini i s Agencijom pri izvršavanju nadzora veleprodajnih tržišta energije iz stavka 1. U tu svrhu nacionalna regulatorna tijela imaju pristup odgovarajućim informacijama koje Agencija čuva i koje je prikupila u

**▼ B**

skladu sa stavkom 1. ovog članka, podložno članku 10. stavku 2. Nacionalna regulatorna tijela također mogu nadzirati aktivnosti trgovanja veleprodajnim energetske proizvodima na nacionalnoj razini.

Države članice mogu predvidjeti da njihovo nacionalno tijelo za tržišno natjecanje ili tijelo za nadzor tržišta, koje je uspostavljeno u okviru tog tijela, provodi nadzor tržišta s nacionalnim regulatornim tijelom. Pri provođenju takvog nadzora tržišta nacionalno tijelo za tržišno natjecanje ili tijelo za nadzor tržišta imaju ista prava i obveze kao i nacionalno regulatorno tijelo u skladu s ovim stavkom prvim podstavkom, stavkom 3. drugim podstavkom drugom rečenicom ovog članka, člankom 4. stavkom 2. drugom rečenicom, člankom 8. stavkom 5. prvom rečenicom i člankom 16.

**▼ M1**

3. Agencija najmanje jednom godišnje dostavlja izvješće Komisiji o svojim aktivnostima na temelju ove Uredbe i o svojoj primjeni ove Uredbe te ga stavlja na raspolaganje javnosti. U tim izvješćima Agencija procjenjuje, među ostalim, funkcioniranje i transparentnost različitih kategorija mjesta trgovanja i načina trgovanja te može izdati preporuke Komisiji u pogledu tržišnih pravila, normi i postupaka koji bi mogli poboljšati cjelovitost i funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Ona također može evaluirati bi li minimalni zahtjevi za organizirana tržišta mogli doprinijeti većoj transparentnosti tržišta. To izvješće može se sjediniti s izvješćem iz članka 15. stavka 2. Uredbe (EU) 2019/942.

**▼ B***Članak 8.***Prikupljanje podataka****▼ M1**

1. Sudionici na tržištu, ili osoba ili subjekt iz stavka 4. točaka od (b) do (f) koji djeluju u njihovo ime, dostavljaju Agenciji evidenciju transakcija na veleprodajnom tržištu energije, uključujući naloge za trgovanje. Dostavljene informacije uključuju preciznu identifikaciju kupljenih i prodanih veleprodajnih energetske proizvoda, dogovorenu cijenu i količinu, datume i vremena izvršenja, strane u transakciji te međukorisnike ili krajnje korisnike transakcije i sve druge relevantne informacije. Sudionici na tržištu uključuju informacije o svojim izloženostima, detaljno navedene po proizvodu, uključujući transakcije izvan burze. Iako je cjelokupna odgovornost na sudionicima na tržištu, nakon što osoba ili subjekt iz stavka 4. točaka od (b) do (f) dostave tražene informacije, obveza izvješćivanja dotičnog sudionika na tržištu smatra se ispunjenom. Informacije iz ovog stavka dostavljaju se putem RMI-ova.

1.a Za potrebe izvješćivanja o evidenciji transakcija na veleprodajnom tržištu energije, uključujući naloge za trgovanje, u koje je stupljeno, koje su zaključene ili koje su izvršene na OMT-ovima, ti OMT-ovi ili treće strane u njihovo ime:



**▼ M1**

- (a) Agenciji stavljaju na raspolaganje podatke koji se odnose na knjigu naloga, u skladu sa specifikacijama utvrđenima u Provedbenoj uredbi (EU) br. 1348/2014, čime se u ime sudionika na tržištu ispunjavaju njihove obveze na temelju stavka 1. ovog članka; ili
- (b) na zahtjev Agencije, omogućuju joj bez odgode pristup knjizi naloga kako bi mogla nadzirati trgovanje na veleprodajnom tržištu energije.

Komisija do 8. svibnja 2025. donosi provedbene akte kojima se utvrđuju dodatne pojedinosti u pogledu primjene ovog stavka, uključujući posebne aranžmane za osiguravanje djelotvornog izvješćivanja o podacima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 21. stavka 2.

1.b Sudionici na tržištu UPP-a i sve druge osobe ili subjekti iz stavka 4. točaka od (b) do (f) ovog članka koji djeluju u njihovo ime sustavno Agenciji dostavljaju evidencije podataka o tržištu UPP-a, u skladu sa specifikacijama utvrđenima u Provedbenoj uredbi (EU) br. 1348/2014.

**▼ B**

2. Komisija putem provedbenih akata:
  - (a) izrađuje popis ugovora i izvedenih financijskih instrumenata, uključujući naloge za trgovanje, koje treba prijaviti u skladu sa stavkom 1. i utvrđuje, ako je potrebno, primjerene minimalne pragove za prijavljivanje transakcija;
  - (b) donosi jedinstvena pravila o prijavljivanju informacija koje treba dostaviti u skladu sa stavkom 1.;
  - (c) određuje vrijeme i oblik u kojem te informacije treba prijaviti.

**▼ M1**

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 21. stavka 2. U njima se vodi računa o postojećim sustavima izvješćivanja o transakcijama za nadzor aktivnosti trgovanja radi otkrivanja zlouporabe tržišta.

3. Osobe i subjekti iz stavka 4. točaka od (a) do (d) ovog članka koji su izvijestili o transakcijama u skladu s Uredbom (EU) br. 600/2014 ili Uredbom (EU) br. 648/2012 ne podliježu obvezama dvostrukog izvješćivanja u vezi s tim transakcijama.

Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak ovog stavka, provedbenim aktima iz stavaka 1.a i 2. može se omogućiti da organizirana tržišta i sustavi za uparivanje ili sustavi za izvješćivanje o trgovanju dostave Agenciji evidenciju veleprodajnih energetske transakcija.

**▼ B**

4. ► **M1** Za potrebe stavaka 1., 1.a i 1.b informacije dostavlja: ◀

- (a) sudionik na tržištu;

**▼ B**

- (b) treća strana koja djeluje u ime sudionika na tržištu;
- (c) sustav za izvješćivanje o trgovanju;

**▼ M1**

- (d) OMT, sustav za uparivanje ili druga osoba koja u okviru svojeg posla dogovara ili izvršava transakcije;

**▼ B**

- (e) repozitorij podataka o trgovanju koji je prijavljen ili priznat na temelju primjenljivog zakonodavstva Unije o transakcijama s izvedenim financijskim instrumentima, središnjim drugim ugovornim stranama i repozitorijima podataka o trgovanju; ili
- (f) nadležno tijelo koje je primilo te informacije u skladu s člankom 25. stavkom 3. Direktive 2004/39/EZ ili ESMA ako je primila te informacije u skladu s primjenljivim zakonodavstvom Unije o transakcijama s izvedenim financijskim instrumentima, središnjim drugim ugovornim stranama i repozitorijima podataka o trgovanju.

**▼ M1**

5. Sudionici na tržištu dostavljaju Agenciji i nacionalnim regulatornim tijelima informacije povezane s kapacitetom i korištenjem postrojenja za proizvodnju, skladištenje, potrošnju ili prijenos električne energije odnosno transport prirodnog plina ili povezane s kapacitetom i korištenjem terminala za UPP, uključujući planiranu ili neplaniranu neraspoloživost tih postrojenja, te povlaštene informacije koje su objavljene na temelju članka 4., za potrebe nadzora trgovanja na veleprodajnim tržištima energije. Obveze izvješćivanja koje imaju sudionici na tržištu svode se na najmanju razinu, tako da se tražene informacije ili njihovi dijelovi po mogućnosti prikupljaju iz postojećih izvora.

**▼ B**

6. Komisija putem provedbenih akata:
- (a) donosi jedinstvena pravila o prijavljivanju informacija koje treba dostaviti u skladu sa stavkom 5. i o primjerenim pragovima za takvo prijavljivanje, ako je potrebno;
  - (b) određuje vrijeme i oblik u kojem te informacije treba prijaviti.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 21. stavka 2. U njima se vodi računa o postojećim obvezama izvješćivanja na temelju ►**M1** uredbu (EU) 2019/943 ◀ i (EZ) br. 715/2009.

*Članak 9.***Prijavljivanje sudionika na tržištu****▼ M1**

1. Sudionici na tržištu koji stupaju u transakcije o kojima treba izvijestiti Agenciju u skladu s člankom 8. stavkom 1. prijavljuju se nacionalnom regulatornom tijelu u državi članici u kojoj imaju poslovni nastan ili boravište.

Do 8. studenoga 2024. sudionici na tržištu s poslovnim nastanom ili boravištem u trećoj zemlji koji stupaju u transakcije o kojima treba izvijestiti Agenciju u skladu s člankom 8. stavkom 1.:

**▼ M1**

- (a) imenuju predstavnika u državi članici u kojoj su sudionici na tržištu aktivni na veleprodajnim tržištima energije te se prijavljuju nacionalnom regulatornom tijelu te države članice. Predstavnik se imenuje pisanim ovlaštenjem i ovlašten je za djelovanje u ime sudionika na tržištu;
- (b) ovlašćuju svojeg imenovanog predstavnika kako bi mu se, uz njih ili u njihovo ime, obratila nacionalna regulatorna tijela ili Agencija u vezi sa svim pitanjima koja su potrebna za primanje, poštovanje i izvršavanje odluka ili zahtjeva za informacije izdanih u vezi s ovom Uredbom;
- (c) daju svojem imenovanom predstavniku potrebne ovlasti i sredstva kako bi se zajamčila njihova učinkovita i pravodobna suradnja s nacionalnim regulatornim tijelima ili Agencijom te postupalo u skladu s odlukama i zahtjevima za informacije nacionalnih regulatornih tijela ili Agencije izdanim u vezi s ovom Uredbom, uključujući pružanje pristupa traženim informacijama; i
- (d) nacionalnom regulatornom tijelu države članice u kojoj njihov imenovani predstavnik ima boravište ili poslovni nastan i Agenciji dostavljaju ime, e-adresu, poštansku adresu i telefonski broj tog imenovanog predstavnika.

Imenovanjem predstavnika ne dovode se u pitanje pravni postupci koji bi se mogli pokrenuti protiv samog sudionika na tržištu.

**▼ B**

Sudionik na tržištu prijavljuje se samo jednom nacionalnom regulatornom tijelu. Države članice ne traže da se sudionik na tržištu koji je već prijavljen u drugoj državi članici opet prijavi.

Prijavljivanje sudionika na tržištu ne dovodi u pitanje obveze poštovanja važećih pravila trgovanja i uravnoteživanja.

2. Najkasnije 3 mjeseca od dana kada Komisija donese provedbene akte koji su navedeni u članku 8. stavku 2. nacionalna regulatorna tijela uspostavljaju nacionalne registre sudionika na tržištu, koje održavaju ažurnima. U registru se svakom sudioniku na tržištu dodjeljuje jedinstveni identifikator te on sadrži dovoljno informacija za prepoznavanje sudionika na tržištu, uključujući odgovarajuće podatke u vezi s njegovim brojem obveznika poreza na dodanu vrijednost, mjesto poslovnog nastana, osobe odgovorne za njegove odluke o poslovanju i trgovanju te krajnjeg upravljača ili korisnika aktivnosti trgovanja sudionika na tržištu.

**▼ M1**

3. Nacionalna regulatorna tijela Agenciji proslijeđuju informacije iz svojih nacionalnih registara u obliku koji ona utvrdi. Agencija utvrđuje taj oblik u suradnji s tim tijelima i objavljuje ga. Na temelju informacija koje dostave nacionalna regulatorna tijela Agencija uspostavlja europski registar sudionika na tržištu. Nacionalna regulatorna tijela i druga relevantna tijela imaju pristup tom registru. Podložno članku 17., Agencija stavlja europski registar sudionika na tržištu ili njegove izvratke na raspolaganje javnosti, pod uvjetom da se ne razotkrivaju poslovno osjetljive informacije o pojedinačnim sudionicima na tržištu.

**▼B**

4. Sudionici na tržištu iz stavka 1. ovog članka dostavljaju obrazac za prijavu nacionalnom regulatornom tijelu prije provođenja transakcije o kojoj treba izvijestiti Agenciju u skladu s člankom 8. stavkom 1.

5. Sudionici na tržištu iz stavka 1. bez odgađanja priopćuju nacionalnom regulatornom tijelu eventualne izmjene do kojih je došlo u pogledu informacija dostavljenih u obrascu za prijavu.

**▼M1***Članak 9.a***Odobrenje i nadzor registriranih mehanizama izvješćivanja**

6. Komisija do 8. svibnja 2025. donosi delegirani akt u skladu s člankom 20. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem:

- (a) načina na koje RMI treba ispunjavati obvezu iz stavka 1. ovog članka;
- (b) posebnih organizacijskih zahtjeva za provedbu stavaka 2. i 3. ovog članka;
- (c) pojedinosti o postupku oduzimanja odobrenja RMI-u iz stavka 5. ovog članka;
- (d) postupovnih zaštitnih mjera iz stavka 4. ovog članka;
- (e) pojedinosti o postupku uredne zamjene iz stavka 5. ovog članka;
- (f) detaljnih aranžmana za obavješćivanje sudionika na tržištu o odluci o oduzimanju odobrenja RMI-u.

**▼B***Članak 10.***Dijeljenje informacija između Agencije i drugih tijela****▼M1**

1. Agencija uspostavlja mehanizme za dijeljenje informacija koje prima u skladu s člankom 7. stavkom 1. i člankom 8. s Komisijom, nacionalnim regulatornim tijelima, nadležnim financijskim tijelima država članica, nacionalnim tijelima za tržišno natjecanje, ESMA-om, EUROFISC-om i drugim relevantnim tijelima na razini Unije. Prije uspostavljanja takvih mehanizama Agencija se savjetuje s tim tijelima.

Agencija daje pristup mehanizmima iz prvog podstavka ovog stavka samo tijelima koja su uspostavila sustave koji Agenciji omogućuju ispunjavanje zahtjeva utvrđenih u članku 12. stavku 1.

2. Nacionalna regulatorna tijela uspostavljaju mehanizme za dijeljenje informacija koje prime u skladu s člankom 7. stavkom 2. i člankom 8. s nadležnim financijskim tijelima država članica, nacionalnim tijelima za tržišno natjecanje, nacionalnim poreznim tijelima i drugim relevantnim tijelima na nacionalnoj razini. Prije uspostavljanja

**▼ M1**

takvih mehanizama nacionalno regulatorno tijelo savjetuje se s Agencijom i tim tijelima o takvim mehanizmima, osim ako su takvi mehanizmi uspostavljeni prije 7. svibnja 2024. Agencija prema potrebi izdaje neobvezujuće smjernice kako bi nacionalnim regulatornim tijelima olakšala uspostavu takvih mehanizama.

Nacionalna regulatorna tijela daju pristup mehanizmima iz prvog podstavka ovog stavka samo tijelima koja su uspostavila sustave koji nacionalnim regulatornim tijelima omogućuju ispunjavanje zahtjeva utvrđenih u članku 12. stavku 1.

**▼ B**

3. Repozitoriji podataka o trgovanju, koji su prijavljeni ili priznati na temelju primjenljivog zakonodavstva Unije o transakcijama s izvedenim financijskim instrumentima, središnjim drugim ugovornim stranama i repozitorijima podataka o trgovanju, stavljaju na raspolaganje Agenciji odgovarajuće informacije koje su u njima prikupljene o veleprodajnim energetske proizvodima i izvedenim financijskim instrumentima emisijskih jedinica.

ESMA Agenciji prosljeđuje izvješća o transakcijama veleprodajnim energetske proizvodima, koja su primljena u skladu s člankom 25. stavkom 3. Direktive 2004/39/EZ i na temelju primjenljivog zakonodavstva Unije o transakcijama s izvedenim financijskim instrumentima, središnjim drugim ugovornim stranama i repozitorijima podataka o trgovanju. Nadležna tijela, koja primaju izvješća o transakcijama veleprodajnim energetske proizvodima primljena u skladu s člankom 25. stavkom 3. Direktive 2004/39/EZ, prosljeđuju ta izvješća Agenciji.

Agencija i tijela koja su odgovorna za nadzor trgovanja emisijskim jedinicama ili izvedenim financijskim instrumentima povezanim s emisijskim jedinicama međusobno surađuju i uspostavljaju odgovarajuće mehanizme, kako bi Agenciji omogućili pristup evidenciji o transakcijama takvim jedinicama i izvedenim financijskim instrumentima, ako ta tijela prikupljaju informacije o takvim transakcijama.

*Članak 11.***Zaštita podataka**

Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje obveze država članica u vezi s njihovom obradom osobnih podataka na temelju Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom prijenosu takvih podataka <sup>(1)</sup> ili obveze Agencije, pri obavljanju njezinih dužnosti, u vezi s obradom osobnih podataka na temelju Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i slobodnom prijenosu takvih podataka <sup>(2)</sup>.

<sup>(1)</sup> SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

<sup>(2)</sup> SL L 8, 12.1.2001., str. 1.

**▼ B***Članak 12.***Pouzdanost djelovanja**

1. Agencija osigurava povjerljivost, cjelovitost i zaštitu informacija koje prima u skladu s člankom 4. stavkom 2. te člancima 8. i 10. Agencija poduzima sve potrebne mjere kako bi spriječila svaku zloupotrebu i neovlašten pristup informacijama koje su pohranjene u njezinim sustavima.

**▼ M1**

Komisija, nacionalna regulatorna tijela, nadležna financijska tijela država članica, nacionalna porezna tijela, EUROFISC, nacionalna tijela za tržišno natjecanje, ESMA i druga relevantna tijela osiguravaju povjerljivost, cjelovitost i zaštitu informacija koje primaju u skladu s člankom 4. stavkom 2., člankom 7. stavkom 2., člankom 8. stavkom 5. ili člankom 10., poduzimaju mjere kako bi spriječili svaku zlouporabu takvih informacija i osiguravaju usklađenost s primjenjivim pravom o zaštiti podataka.

**▼ B**

Agencija utvrđuje izvore operativnog rizika i svodi ih na najmanju razinu uspostavljajući odgovarajuće sustave, kontrole i postupke.

**▼ M1**

2. Agencija do 8. svibnja 2025. uspostavlja referentni centar koji sadržava informacije o podacima o Unijinim veleprodajnim tržištima energije („referentni centar”). Podložno članku 17., Agencija putem referentnog centra objavljuje dijelove informacija koje posjeduje, pod uvjetom da se ne razotkrivaju poslovno osjetljive informacije o pojedinačnim sudionicima na tržištu, pojedinačnim transakcijama ili pojedinačnim mjestima trgovanja te da se ne može izvesti zaključak o njima. Agencija također može putem referentnog centra objavljivati objedinjene informacije o OMT-ovima, PPI-ovima i RMI-ovima u skladu s primjenjivim pravom o zaštiti podataka, isključujući poslovno osjetljive informacije.

Agencija stavlja na raspolaganje svoju bazu poslovno neosjetljivih podataka o trgovanju u znanstvene svrhe, podložno zahtjevima u pogledu povjerljivosti.

Informacije se objavljuju ili stavljaju na raspolaganje u interesu povećanja transparentnosti veleprodajnih tržišta energije i pod uvjetom da ne postoji vjerojatnost narušavanja tržišnog natjecanja na tim tržištima energije.

Agencija širi informacije na pošten način, u skladu s transparentnim pravilima koja sastavlja i stavlja na raspolaganje javnosti.

**▼ B***Članak 13.***Provedba zabrana zloupotrebe tržišta****▼ M1**

1. Nacionalna regulatorna tijela osiguravaju poštovanje i provedbu zabrana utvrđenih u člancima 3. i 5. te obveza utvrđenih u člancima 4., 7.c, 8., 9. i 15.

**▼ M1**

Nacionalna regulatorna tijela nadležna su za istragu svih djela izvršenih na njihovim nacionalnim veleprodajnim tržištima energije i za provedbu ove Uredbe, neovisno o tome gdje je sudionik na tržištu koji izvršava ta djela prijavljen ili gdje ima obvezu prijave na temelju članka 9. stavka 1.

Svaka država članica osigurava da njezino nacionalno regulatorno tijelo ima istražne i izvršne ovlasti koje su potrebne za izvršavanje funkcija iz prvog i drugog podstavka. Te se ovlasti izvršavaju na razmjern način.

Te se ovlasti mogu izvršavati:

- (a) izravno;
- (b) u suradnji s drugim tijelima;
- (c) podnošenjem zahtjeva nadležnim nacionalnim pravosudnim tijelima; ili
- (d) na temelju preporuke Agencije.

Prema potrebi, nacionalna regulatorna tijela mogu izvršavati svoje istražne ovlasti u suradnji s OMT-ovima, sustavima za uparivanje ili drugim osobama koje u okviru svojeg posla dogovaraju ili izvršavaju transakcije, kako je navedeno u članku 8. stavku 4. točki (d).

**▼ B**

2. Istražne i izvršne ovlasti iz stavka 1. ograničene su na svrhu istrage. Izvršavaju se u skladu s nacionalnim pravom i uključuju pravo da se:

- (a) pristupi svim odgovarajućim ispravama u bilo kojem obliku i dobije njihova preslika;
- (b) zatraže informacije od svih odgovarajućih osoba, uključujući one koje su naknadno uključene u prijenos naloga ili provođenje dotičnih transakcija, kao i njihove naručitelje te, ako je potrebno, pravo da se svaka takva osoba ili naručitelj pozove i sasluša;
- (c) izvrši nadzor na terenu;
- (d) zatraže postojeći telefonski zapisi i postojeći zapisi prometa podataka;
- (e) zatraži prestanak svake prakse koja se protivi ovoj Uredbi ili delegiranim aktima ili provedbenim aktima koji su doneseni na temelju nje;
- (f) zatraži od suda da blokira ili privremeno zaplijeni imovinu;
- (g) zatraži od suda ili bilo kojeg nadležnog tijela da naloži privremenu zabranu bavljenja zvanjem.

**▼ M1**

3. U cilju borbe protiv kršenja ove Uredbe, podupiranja i dopunjavanja provedbenih aktivnosti nacionalnih regulatornih tijela te doprinosa ujednačenoj primjeni ove Uredbe u cijeloj Uniji, Agencija može, uz blisku i aktivnu suradnju s relevantnim nacionalnim regulatornim tijelima, provoditi istrage izvršavanjem ovlasti koje su joj dodeljene člancima 13.a, 13.b i 13.c i u skladu s njima.

**▼ M1**

4. Agencija dovoljno vremena prije izvršavanja ovlasti iz stavka 3. u jurisdikciji države članice u kojoj se izvršavaju djela za koje Agencija opravdano sumnja da se njima krši ova Uredba o tome obavješćuje nacionalno regulatorno tijelo i druga dotična tijela te države članice. Agencija može izvršavati svoje ovlasti u toj jurisdikciji, osim ako nacionalno regulatorno tijelo podnese prigovor na temelju toga što je:

- (a) formalno otvorilo istragu ili provodi istragu o istim činjenicama; ili
- (b) provelo istragu o istim činjenicama i utvrdilo da je došlo ili da nije došlo do kršenja.

Agencija može nastaviti izvršavati svoje ovlasti u preostalim jurisdikcijama onih nacionalnih regulatornih tijela koja nisu podnijela prigovor u skladu s prvim podstavkom točkom (a). Agencija ne izvršava svoje ovlasti ako je o istim činjenicama već provedena istraga i ako je zaključeno da je došlo ili da nije došlo do kršenja.

Nacionalno regulatorno tijelo obavješćuje Agenciju o svojem prigovoru u roku od tri mjeseca od primitka obavijesti u skladu s prvim podstavkom. U takvim slučajevima nacionalno regulatorno tijelo surađuje s Agencijom, među ostalim:

- (a) dijeljenjem informacija i nalaza relevantnih za Agenciju kako bi mogla izvršavati svoje ovlasti na temelju stavka 3. u drugim dotičnim relevantnim jurisdikcijama; i
- (b) sudjelovanjem, na zahtjev Agencije, u istražnoj skupini uspostavljenoj u skladu s člankom 16. stavkom 4. točkom (c).

Agencija obavješćuje Komisiju o uspostavi istražne skupine i, na zahtjev jednog od dotičnih nacionalnih regulatornih tijela, može pozvati Komisiju da sudjeluje kao promatrač u toj istražnoj skupini.

5. Agencija može izvršavati svoje ovlasti kako bi osigurala provedbu zabrana iz članka 3. i 5.:

- (a) ako se izvršavaju ili su izvršena djela povezana s veleprodajnim energetske proizvoda namijenjenima isporuci u najmanje dvije države članice;
- (b) ako nadležno nacionalno regulatorno tijelo, ne dovodeći u pitanje odstupanja iz članka 16. stavka 5., ne poduzme potrebne mjere što je prije moguće kako bi udovoljilo zahtjevu Agencije na temelju članka 16. stavka 4. točke (b), ako postoji prekogranični učinak;
- (c) ako nacionalno regulatorno tijelo, ne dovodeći u pitanje stavak 4., zatraži od Agencije da izvršava svoje ovlasti u pogledu djela koja imaju prekogranični učinak, čak i ako nisu obuhvaćena područjem primjene točke (a) ili (c) ovog stavka.

6. Agencija može izvršavati svoje ovlasti kako bi osigurala ispunjavanje obveza utvrđenih u članku 4. ako je vjerojatno da će relevantne povlaštene informacije imati značajan utjecaj na cijene veleprodajnih energetskih proizvoda namijenjenih isporuci u najmanje dvije države članice.



**▼ M1**

7. Agencija može izvršavati svoje ovlasti kako bi osigurala ispunjavanje obveza utvrđenih u članku 8. ako:

- (a) sumnja na kršenje utječe na nadzor iz članka 7., koji provodi Agencija, aktivnosti trgovanja veleprodajnim energetskim proizvodima u najmanje dvjema državama članicama; ili
- (b) sumnja na kršenje utječe na kvalitetu dijeljenja informacija iz članka 10. u najmanje dvjema državama članicama.

8. Agencija može izvršavati svoje ovlasti kako bi osigurala ispunjavanje obveza utvrđenih u članku 15. ako osobe iz tog članka u okviru svojeg posla dogovaraju ili izvršavaju transakcije veleprodajnim energetskim proizvodima namijenjenima isporuci u najmanje dvije države članice.

9. Pri izvršavanju svojih ovlasti na temelju stavaka od 5. do 8. Agencija može dati prednost slučajevima s najznačajnijim prekograničnim učinkom. U tu svrhu Agencija uspostavlja kriterije za utvrđivanje slučajeva s najznačajnijim prekograničnim učinkom, nakon savjetovanja s nacionalnim regulatornim tijelima i u suradnji s njima.

10. Za potrebe utvrđivanja jesu li ispunjeni uvjeti za izvršavanje ovlasti Agencije utvrđenih u stavku 5. točkama (a) i (b) te stavcima 6., 7. i 8., isporuka veleprodajnih energetskih proizvoda unutar zone trgovanja ili zone uravnoteženja koja obuhvaća državno područje najmanje dviju država članica smatra se isporukom u jednoj državi članici.

Ovim stavkom ne dovodi se u pitanje mogućnost dotičnog nacionalnog regulatornog tijela da podnese zahtjev na temelju stavka 5. točke (c) ili da podnese prigovor na temelju stavka 4.

11. Nakon završetka radnji koje je poduzela radi izvršavanja svojih ovlasti na temelju stavaka od 5. do 8. Agencija sastavlja izvješće o istrazi u kojem su navedeni nalazi Agencije. Izvješće o istrazi uključuje i sve dokaze na kojima se temelje nalazi. Ako Agencija u izvješću o istrazi smatra da je došlo do kršenja ove Uredbe, o tome obavješćuje nacionalna regulatorna tijela dotičnih država članica i zahtijeva da poduzmu potrebne mjere, među ostalim, prema potrebi, u skladu s člankom 18. Agencija u izvješću o istrazi također može preporučiti određene daljnje mjere relevantnim nacionalnim regulatornim tijelima i, prema potrebi, obavijestiti Komisiju. U roku od tri mjeseca od primitka izvješća o istrazi relevantna nacionalna regulatorna tijela obavješćuju Agenciju i, prema potrebi, Komisiju o mjerama koje smatraju potrebnima.

12. Agencija redovito, a u svakom slučaju najmanje jednom godišnje, Europskom parlamentu i Vijeću podnosi objedinjene i anonimizirane sažetke izvješća koja je sastavila. S takvim sažecima i njihovim sadržajem postupa se kao s povjerljivima.

*Članak 13.a***Izravni nadzor koji provodi Agencija**

1. Agencija priprema i provodi izravni nadzor u bliskoj suradnji i koordinaciji s relevantnim tijelima dotične države članice.

**▼ M1**

2. Kako bi ispunila svoje obveze utvrđene u članku 13. stavcima od 5. do 8., Agencija može provoditi sve potrebne izravne nadzore u prostorima osoba koje su predmet istrage, u kojima bi se mogla čuvati poslovna dokumentacija. Ako je to potrebno radi ispravne provedbe i učinkovitosti izravnog nadzora, Agencija može provesti taj nadzor bez prethodne najave osobama koje su predmet istrage.

3. U mjeri u kojoj je to potrebno za izravni nadzor, službenici Agencije i osobe koje Agencija ovlasti ili imenuje za provođenje tog nadzora ovlašteni su, u odnosu na osobe koje podliježu odluci koju je Agencija donijela na temelju stavka 6.:

- (a) ući u relevantne prostore tih osoba;
- (b) izvršiti uvid u njihove poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju, bez obzira na medij na kojem su pohranjene;
- (c) uzeti ili pribaviti, u bilo kojem obliku, preslike ili izvatke iz takvih poslovnih knjiga ili poslovne dokumentacije;
- (d) zapečatiti svaki poslovni prostor, poslovne knjige ili poslovnu dokumentaciju za vrijeme trajanja nadzora i u opsegu koji je potreban za njegovo provođenje;
- (e) zatražiti od bilo kojeg predstavnika ili člana osoblja tih osoba objašnjenja u vezi s činjenicama ili dokumentacijom koje se odnose na predmet i svrhu izravnog nadzora te zabilježiti odgovore.

Osim u propisno obrazloženim slučajevima, pečati iz prvog podstavka točke (d) ne smiju se zadržati dulje od 72 sata.

4. Ako postoji opravdana sumnja da se poslovna dokumentacija povezana s predmetom izravnog nadzora, koja može biti relevantna za dokazivanje kršenja ove Uredbe, čuva u privatnim prostorima direktora, rukovoditelja ili drugih članova osoblja poduzeća na koje se odnosi istraga, Agencija može odlukom provesti izravni nadzor u tim privatnim prostorima. U takvim slučajevima u odluci iz stavka 6. navode se i razlozi na temelju kojih je Agencija zaključila da postoji opravdana sumnja.

5. Službenici Agencije i osobe koje Agencija ovlasti ili imenuje za provođenje izravnog nadzora izvršavaju svoje ovlasti uz predočenje pisanog ovlaštenja u kojem se navodi predmet i svrha izravnog nadzora.

6. Osobe koje su predmet istrage podvrgavaju se izravnom nadzoru naloženom odlukom koju donosi Agencija. U toj odluci utvrđuju se predmet i svrha izravnog nadzora, navodi se datum njegova početka, periodični penali predviđeni u članku 13.g ako se dotična osoba ne podvrgne izravnom nadzoru u skladu sa stavkom 3. ovog članka, kao i pravo na pokretanje postupka pred Sudom Europske unije („Sud”) radi preispitivanja odluke. Agencija se savjetuje s nacionalnim regulatornim tijelom države članice u kojoj se treba provesti izravni nadzor prije donošenja takve odluke.

**▼ M1**

7. Službenici nacionalnog regulatornog tijela države članice u kojoj se treba provesti izravni nadzor, te osobe koje ovlasti ili imenuje to tijelo, na zahtjev Agencije aktivno pomažu službenicima Agencije i osobama koje Agencija ovlasti ili imenuje. U tu svrhu imaju ovlasti navedene u ovom članku. Službenici nacionalnog regulatornog tijela mogu na zahtjev također prisustvovati izravnom nadzoru.

8. Ako službenici Agencije i osobe koje Agencija ovlasti ili imenuje utvrde da se osoba protivi izravnom nadzoru naloženom na temelju ovog članka, nacionalno regulatorno tijelo dotične države članice njima ili drugim relevantnim nacionalnim regulatornim tijelima pruža potrebnu pomoć te, prema potrebi, traži pomoć policije ili ekvivalentnog tijela za izvršavanje zakonodavstva, kako bi im se omogućilo provođenje izravnog nadzora.

9. Ako je u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom za provođenje izravnog nadzora iz stavka 1. ili za pružanje pomoći iz stavaka 7. i 8. potrebno odobrenje nacionalnog pravosudnog tijela, Agencija podnosi zahtjev za to odobrenje. Agencija može podnijeti zahtjev za to odobrenje i kao mjeru predostrožnosti. U slučajevima iz stavka 4. izravni nadzor ne provodi se bez prethodnog odobrenja nacionalnog pravosudnog tijela.

10. Ako Agencija podnese zahtjev za odobrenje iz stavka 9., nacionalno pravosudno tijelo provjerava:

- (a) je li odluka Agencije vjerodostojna; i
- (b) jesu li sve mjere koje treba poduzeti proporcionalne, a ne proizvoljne ili pretjerane s obzirom na predmet izravnog nadzora.

Za potrebe prvog podstavka točke (b) ovog stavka, nacionalno pravosudno tijelo može od Agencije zatražiti detaljna obrazloženja, osobito o razlozima za sumnju Agencije na kršenje iz članka 13. stavka 3., ozbiljnosti kršenja na koje se sumnja te prirodi uključenosti osobe koja je predmet istrage. Odstupajući od članaka 28. i 29. Uredbe (EU) 2019/942, odluku Agencije preispituje samo Sud.

*Članak 13.b***Zahtjev za informacije**

1. Na zahtjev Agencije bilo koja osoba dostavlja joj informacije koje su potrebne za ispunjavanje obveza Agencije utvrđenih u članku 13. stavcima od 5. do 8. U svojem zahtjevu Agencija:

- (a) upućuje na ovaj članak kao pravnu osnovu zahtjeva;
- (b) navodi svrhu zahtjeva;
- (c) navodi koje su informacije potrebne i u kojem formatu podataka;

**▼ M1**

- (d) utvrđuje rok za dostavu informacija, razmjeran zahtjevu;
- (e) obavješćuje osobu da odgovor na zahtjev za informacije ne smije biti netočan ili obmanjujući.

2. U svrhu podnošenja zahtjevâ za informacije kako je navedeno u stavku 1. ovog članka Agencija također ima ovlast donošenja odluka. U takvoj odluci Agencija, uz elemente navedene u stavku 1. ovog članka, navodi obvezu osobe da odgovori na zahtjev, periodične penale predviđene u članku 13.g ako dotična osoba ne postupi u skladu sa zahtjevom i pravo na pokretanje postupka pred Sudom radi preispitivanja odluke.

Odstupajući od članaka 28. i 29. Uredbe (EU) 2019/942, odluku Agencije preispituje samo Sud.

3. Osobe koje su primile zahtjev za informacije na temelju stavka 1. ili 2. ili njihovi predstavnici dostavljaju tražene informacije. Te su osobe u potpunosti odgovorne za osiguravanje toga da su dostavljene informacije potpune i točne te da nisu obmanjujuće.

4. Ako službenici Agencije i osobe koje Agencija ovlasti ili imenuje utvrde da osoba ne postupa u skladu sa zahtjevom za informacije, nacionalno regulatorno tijelo dotične države članice na zahtjev Agencije Agenciji pruža potrebnu pomoć kako bi se osiguralo ispunjavanje obveze utvrđene u stavku 3., među ostalim izricanjem novčanih kazni u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom.

5. Ako službenici Agencije i osobe koje Agencija ovlasti ili imenuje utvrde da osoba odbija dostaviti tražene informacije, Agencija može donijeti zaključke na temelju dostupnih informacija.

6. Agencija bez odgode šalje presliku zahtjeva iz stavka 1. ili odluke iz stavka 2. nacionalnim regulatornim tijelima dotičnih država članica.

*Članak 13.c***Ovlast za uzimanje izjava**

1. Kako bi ispunila svoje obveze na temelju članka 13. stavaka od 5. do 8., Agencija može obaviti razgovor sa svakom osobom koja pristane na razgovor i uzimati izjave te osobe u svrhu prikupljanja informacija koje se odnose na predmet istrage. Agencija može zabilježiti odgovore.

2. Ako se razgovor na temelju stavka 1. obavlja u prostorima dotične osobe, Agencija o tome obavješćuje nacionalno regulatorno tijelo države članice na čijem se državnom području odvija razgovor. Službenici nacionalnog regulatornog tijela te države članice mogu pružati pomoć službenicima Agencije i drugim osobama koje Agencija ovlasti ili imenuje za obavljanje razgovora.

**▼ M1***Članak 13.d***Postupovne zaštitne mjere**

1. Agencija provodi izravni nadzor, zahtijeva informacije i uzima izjave uz potpuno poštovanje postupovnih zaštitnih mjera u pogledu osoba koje su predmet istrage, uključujući:

- (a) pravo na to da ne daju samooptužujuće izjave;
- (b) pravo na pomoć osobe po vlastitom izboru;
- (c) pravo služiti se bilo kojim službenim jezikom države članice u kojoj se provodi izravni nadzor;
- (d) pravo na podnošenje primjedbi na činjenice koje se odnose na njih prije donošenja izvješća o istrazi u skladu s člankom 13. stavkom 11.;
- (e) pravo na dobivanje primjerka zapisa razgovora te na njegovo odobravanje ili dodavanje opažanja.

Poziv na podnošenje primjedbi na činjenice u skladu s pravom iz točke (d) uključuje sažetak činjenica koje se odnose na dotičnu osobu i u njemu se navodi odgovarajući rok za podnošenje primjedbi. U propisno obrazloženim slučajevima, kada je to potrebno kako bi se očuvala povjerljivost izravnog nadzora ili tekuće odnosno buduće upravne ili kaznene istrage koju provodi nacionalno tijelo, Agencija može odlučiti odgoditi poziv na podnošenje primjedbi.

2. Agencija traži dokaze u korist i protiv osobe koja je predmet istrage te provodi izravne nadzore, zahtijeva informacije i uzima izjave objektivno i nepristrano te u skladu s načelom pretpostavke nedužnosti.

3. Agencija provodi izravne nadzore, zahtijeva informacije i uzima izjave uz potpuno poštovanje primjenjivih pravila o povjerljivosti i pravila Unije o zaštiti podataka.

4. Članak 14. stavak 6. Uredbe (EU) 2019/942 ne primjenjuje se na odluke Agencije donesene na temelju članka 13.a stavka 6. i članka 13. b stavka 2.

*Članak 13.e***Uzajamna pomoć**

Kako bi se osigurala usklađenost s relevantnim zahtjevima utvrđenima u člancima od 13. do 13.c, nacionalna regulatorna tijela i Agencija uzajamno si pomažu tijekom istrage.

*Članak 13.f***Istražni službenik**

1. Kako bi ispunila svoje obveze na temelju članka 13. stavaka od 5. do 8., Agencija može, ako to smatra primjerenim radi osiguravanja djelotvornosti i učinkovitosti istrage i uzimajući u obzir svoje dostupne interne resurse, imenovati posebnog istražnog službenika u okviru Agencije koji će voditi istragu.

**▼ M1**

2. Kako bi obavljao svoje zadaće, istražni službenik može izvršavati ovlasti dostupne Agenciji, uključujući ovlasti iz članaka 13.a, 13.b i 13.c, poštujući pritom postupovne zaštitne mjere utvrđene u članku 13.d. Istražni službenik pri obavljanju svojih zadaća ima pristup svim dokumentima i informacijama koje je Agencija prikupila za vrijeme svojih nadzornih aktivnosti i koji su relevantni za provođenje istrage.

*Članak 13.g***Periodični penali**

1. Agencija odlukom izriče periodične penale osobi koja je predmet istrage kako bi je primorala:

- (a) da se podvrgne izravnom nadzoru naloženom odlukom donesenom na temelju članka 13.a stavka 6.;
- (b) da dostavi informacije zatražene odlukom donesenom na temelju članka 13.b stavka 2.

2. Periodični penali izriču se za svaki dan sve dok dotična osoba ne počne poštovati relevantne odluke iz članka 13.a stavka 6. i članka 13.b stavka 2.

3. Periodični penali moraju biti učinkoviti i proporcionalni. U tu svrhu periodični penali u slučaju pravnih osoba iznose 3 % prosječnog dnevnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini, a u slučaju fizičkih osoba 2 % prosječnog dnevnog prihoda u prethodnoj kalendarskoj godini. Periodični penali izračunavaju se od datuma određenog u odluci kojom se izriču periodični penali.

4. Periodični penali mogu se izreći za razdoblje od najviše šest mjeseci od obavijesti o odluci Agencije.

5. Odstupajući od članaka 28. i 29. Uredbe (EU) 2019/942, odluku Agencije preispituje samo Sud.

*Članak 13.h***Postupovne zaštitne mjere u pogledu odluka o periodičnim penalima**

1. Neovisno o članku 14. stavku 6. Uredbe (EU) 2019/942, prije donošenja odluke o izricanju periodičnih penala na temelju članka 13.g ove Uredbe Agencija osobama u odnosu na koje namjerava donijeti takvu odluku daje priliku da se očituju o nalazima Agencije. Agencija svoje odluke temelji samo na nalazima o kojima su se dotične osobe imale priliku očitovati.

**▼ M1**

2. Tijekom istrage u potpunosti se poštuje pravo dotičnih osoba na obranu osoba. Te osobe imaju pravo na pristup dokumentima iz spisa Agencije koji su relevantni za odluku Agencije o izricanju periodičnih penala, podložno legitimnom interesu drugih osoba u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. Pravo uvida u spis ne odnosi se na povjerljive informacije ni interne pripremne dokumente Agencije.

*Članak 13.i***Priroda, izvršenje i namjena periodičnih penala**

1. Periodični penali izrečeni na temelju članka 13.g administrativne su prirode.
2. Periodični penali izrečeni na temelju članka 13.g izvršivi su.

Izvršenje je uređeno primjenjivim nacionalnim postupovnim pravilima dotičnih država članica.

Odluci Agencije prilaže se potvrda o izvršivosti, bez drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti odluke, koju provodi nacionalno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada svake države članice i o kojem obavješuje Agenciju i Sud.

Nakon što imenovano nacionalno tijelo ispuni formalnosti iz trećeg podstavka, na zahtjev Agencije, Agencija može pristupiti izvršenju u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, tako da predmet uputi izravno imenovanom nacionalnom tijelu.

Izvršenje se može suspendirati samo odlukom Suda. Međutim, sudovi dotičnih država članica nadležni su za ispitivanje pravilnosti u postupku izvršenja.

3. Iznosi periodičnih penala prihod su općeg proračuna Europske unije.

*Članak 13.j***Preispitivanje u postupku pred Sudom**

Sud ima neograničenu nadležnost za preispitivanje odluka Agencije kojima se izriču periodični penali. Sud može poništiti, smanjiti ili povećati izrečene periodične penale.

**▼ B***Članak 14.***Pravo žalbe**

Države članice osiguravaju da na nacionalnoj razini postoje odgovarajući mehanizmi na temelju kojih se stranka pogođena odlukom regulatornog tijela ima pravo žaliti tijelu koje je nezavisno od uključenih stranaka i bilo koje vlade.

**▼ M1***Članak 15.***Obveze osoba koje u okviru svojeg posla dogovaraju ili izvršavaju transakcije**

1. Svaka osoba koja u okviru svojeg posla dogovara transakcije veleprodajnim energetske proizvodima i opravdano sumnja da bi se nalogom za trgovanje ili transakcijom, uključujući njihovo otkazivanje ili izmjenu, bilo da su predani unutar ili izvan OMT-a, moglo prekršiti članak 3., 4. ili 5., o tome obavješćuje Agenciju i relevantno nacionalno regulatorno tijelo bez odgode, a u svakom slučaju najkasnije četiri tjedna od dana kada je ta osoba saznala za sumnjivi događaj.

3. Osobe iz stavaka 1. i 2. uspostavljaju i održavaju djelotvorne mehanizme, sustave i postupke kako bi:

(a) utvrdile moguća kršenja članka 3., 4. ili 5.;

(b) zajamčile da njihovi zaposlenici koji provode aktivnosti nadzora za potrebe ovog članka nisu u sukobu interesa i da djeluju neovisno;

(c) otkrile i prijavile sumnjive naloge i transakcije.

4. Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 596/2014, osobe koje u okviru svojeg posla dogovaraju ili izvršavaju transakcije podliježu pravilima obavješćivanja država članica u kojima je sudionik na tržištu uključen u moguće kršenje prijavljen i u kojima se isporučuje veleprodajni energetske proizvod. Takva obavijest upućuje se nacionalnim regulatornim tijelima tih država članica.

5. Agencija do 8. svibnja 2025. i svake godine nakon toga, u suradnji s nacionalnim regulatornim tijelima, izdaje i objavljuje izvješće s objedinjenim informacijama, u skladu s primjenjivim pravom o zaštiti podataka, isključujući poslovno osjetljive informacije, o provedbi ovog članka, a posebno u pogledu:

(a) mehanizama, sustava i postupaka iz stavka 3. i njihove djelotvornosti;

(b) analize sumnjivih transakcija koju provode nacionalna regulatorna tijela i njihova odgovora na nekvalitetno prijavljivanje i izostanak prijavljivanja sumnjivih transakcija, kao i njihovih povezanih aktivnosti u vezi s provedbom i sankcijama.



**▼ B***Članak 16.***Suradnja na razini Unije i nacionalnoj razini**

1. Agencija ima za cilj osigurati da nacionalna regulatorna tijela obavljaju svoje zadaće na temelju ove Uredbe na usklađen i dosljedan način.

**▼ M1**

Agencija prema potrebi objavljuje neobvezujuće smjernice o sljedećem:

- (a) primjeni definicija utvrđenih u članku 2., među ostalim u pogledu uspostave netaksativnog popisa relevantnih međukoraka u dugotrajnom procesu u slučajevima kada informacije same po sebi zadovoljavaju kriterije utvrđene u članku 2. točki 1.; i
- (b) netaksativnim pokazateljima i primjerima tržišnog ponašanja u vezi s manipulacijom tržištem te trgovanjem na temelju povlaštenih informacija kako je navedeno u članku 3.

**▼ B**

Nacionalna regulatorna tijela surađuju s Agencijom i međusobno, uključujući na regionalnoj razini, u svrhu obavljanja svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom.

**▼ M1**

Nacionalna regulatorna tijela, nadležna financijska tijela država članica, nacionalna tijela za tržišno natjecanje i nacionalna porezna tijela uspostavljaju odgovarajuće oblike suradnje kako bi osigurali pravodobnu, djelotvornu i učinkovitu istragu i provedbu te kako bi doprinijeli dosljednom i jedinstvenom pristupu istrazi, sudskom postupku te provedbi ove Uredbe i relevantnog financijskog prava te prava u području tržišnog natjecanja.

**▼ B**

2. Nacionalna regulatorna tijela bez odgađanja obavješćuju Agenciju na što precizniji način ako imaju utemeljene razloge za sumnju da se u toj državi članici ili u drugoj državi članici izvršavaju ili su izvršena djela kojima se krši ova Uredba.

Ako nacionalno regulatorno tijelo sumnja da se djela koja utječu na veleprodajna tržišta energije ili cijenu veleprodajnih energetske proizvoda u toj državi članici izvršavaju u drugoj državi članici, ono može zatražiti da Agencija poduzme mjere u skladu sa stavkom 4. ovog članka i, ako djela utječu na financijske instrumente koji podliježu ► **M1** članak 2. Uredbe (EU) br. 596/2014 ◀, u skladu sa stavkom 3. ovog članka.

**▼ M1**

Prije donošenja odluke kojom se utvrđuje kršenje ove Uredbe, nacionalno regulatorno tijelo može obavijestiti Agenciju i dostaviti joj sažetak predmeta i planiranu odluku na službenom jeziku dotične države članice. Nakon donošenja odluke kojom se utvrđuje kršenje ove Uredbe nacionalno regulatorno tijelo tu odluku dostavlja Agenciji, uključujući informacije o datumu njezina donošenja, imenima osoba kojima su izrečene sankcije, članku ove Uredbe koji je prekršen i izrečenoj sankciji. Istodobno, nacionalno regulatorno tijelo navodi Agenciji

**▼ M1**

koje je informacije objavilo kako je navedeno u članku 18. stavku 6. i odmah obavješćuje Agenciju o svim naknadnim promjenama takvih informacija. Agencija vodi javni popis informacija koje su nacionalna regulatorna tijela objavila kako je navedeno u članku 18. stavku 6.

**▼ B**

3. Kako bi osigurala usklađen i dosljedan pristup zloupotrebi tržišta na veleprodajnim tržištima energije:

**▼ M1**

(a) nacionalna regulatorna tijela obrađuju izvješća o mogućim kršenjima ove Uredbe bez nepotrebne odgode i, ako je moguće, u roku od godinu dana od datuma primitka tih izvješća te obavješćuju nadležno financijsko tijelo svoje države članice i Agenciju ako imaju utemeljene razloge za sumnju da se na veleprodajnim tržištima energije izvršavaju ili su izvršena djela koja predstavljaju zlouporabu tržišta u smislu Uredbe (EU) br. 596/2014 i koja utječu na financijske instrumente koji podliježu članku 2. te uredbe; u tu svrhu nacionalna regulatorna tijela mogu uspostaviti odgovarajuće oblike suradnje s nadležnim financijskim tijelom u svojoj državi članici;

**▼ B**

(b) Agencija obavješćuje ESMA-u i nadležno financijsko tijelo ako ima utemeljene razloge za sumnju da se na veleprodajnim tržištima energije izvršavaju ili su izvršena djela koja predstavljaju zloupotrebu tržišta u smislu ► M1 Uredbu (EU) br. 596/2014 ◄ i koja utječu na financijske instrumente koji podliježu ► M1 članak 2. te uredbe ◄;

(c) nadležno financijsko tijelo države članice obavješćuje ESMA-u i Agenciju ako ima utemeljene razloge za sumnju da se na veleprodajnim tržištima energije u drugoj državi članici izvršavaju ili su izvršena djela kojima se krše članci 3. i 5.;

(d) nacionalna regulatorna tijela obavješćuju nacionalno tijelo za tržišno natjecanje svoje države članice, Komisiju i Agenciju ako imaju utemeljene razloge za sumnju da se na veleprodajnom tržištu energije izvršavaju ili su izvršena djela koja vjerojatno predstavljaju kršenje prava u području tržišnog natjecanja;

**▼ M1**

(e) Agencija i nacionalna regulatorna tijela obavješćuju nadležna nacionalna porezna tijela i EUROFISC ako imaju utemeljene razloge za sumnju da se na veleprodajnom tržištu energije izvršavaju ili su izvršena djela koja vjerojatno predstavljaju poreznu prijevaru.

**▼ B**

4. Kako bi izvršila svoje zadatke na temelju stavka 1., ako između ostalog na temelju početnih procjena ili analize Agencija sumnja da je došlo do kršenja ove Uredbe, ona je ovlaštena:

(a) zatražiti od jednog ili više nacionalnih regulatornih tijela da dostave sve informacije koje se odnose na sumnju o kršenju;

**▼B**

- (b) zatražiti od jednog ili više nacionalnih regulatornih tijela da pokrenu istragu radi sumnje o kršenju i poduzmu odgovarajuće mjere radi ispravljanja utvrđenog kršenja. Dotično nacionalno regulatorno tijelo odgovorno je za sve odluke u pogledu odgovarajućih mjera koje treba poduzeti radi ispravljanja utvrđenog kršenja;
- (c) ako smatra da moguće kršenje ima ili je imalo prekogranični učinak, uspostaviti i uskladiti istražnu skupinu koja se sastoji od predstavnika dotičnih nacionalnih regulatornih tijela, kako bi istražila je li došlo do kršenja ove Uredbe i u kojoj je državi članici došlo do kršenja. Ako je potrebno, Agencija može zatražiti i sudjelovanje predstavnika nadležnog financijskog tijela ili drugog odgovarajućeg tijela jedne ili više država članica u istražnoj skupini.

5. Nacionalno regulatorno tijelo koje primi zahtjev za informacije na temelju stavka 4. točke (a) ili zahtjev da pokrene istragu radi sumnje o kršenju na temelju stavka 4. točke (b) odmah poduzima potrebne mjere kako bi ispunilo taj zahtjev. Ako to nacionalno regulatorno tijelo nije u stanju odmah dostaviti tražene informacije, ono bez odgađanja obavješćuje Agenciju o razlozima.

Odstupajući od prvog podstavka nacionalno regulatorno tijelo može odbiti postupiti u odgovoru na zahtjev, ako:

- (a) ispunjenje zahtjeva može nepovoljno utjecati na suverenost ili sigurnost države članice kojoj je zahtjev upućen;
- (b) je već pokrenut sudski postupak u vezi s istim djelima i protiv istih osoba pred tijelima države članice kojoj je zahtjev upućen; ili
- (c) je tim osobama već izrečena pravomoćna presuda za ista djela u državi članici kojoj je zahtjev upućen.

U bilo kojem od tih slučajeva nacionalno regulatorno tijelo na odgovarajući način obavješćuje Agenciju i pruža što detaljnije informacije o tom postupku ili presudi.

Nacionalna regulatorna tijela sudjeluju u istražnoj skupini okupljenoj u skladu sa stavkom 4. točkom (c) pružajući svu potrebnu pomoć. Istražnu skupinu usklađuje Agencija.

6. ►**M1** Članak 22. stavak 5. Uredbe (EU) 2019/942 ◀ ne primjenjuje se na Agenciju kada obavlja svoje zadaće na temelju ove Uredbe.

**▼M1***Članak 16.a***Delegiranje zadaća i odgovornosti**

1. Nacionalna regulatorna tijela mogu delegirati zadaće i odgovornosti Agenciji ili drugom nacionalnom regulatornom tijelu uz njihovu suglasnost, podložno uvjetima navedenima u ovom članku. Države članice mogu utvrditi posebne aranžmane u pogledu delegiranja odgovornosti kojih se treba pridržavati prije nego što njihova nacionalna regulatorna tijela sklope sporazume o delegiranju te mogu ograničiti opseg delegiranja na ono što je potrebno za djelotvoran nadzor sudionika ili skupina na tržištu.

**▼ M1**

Agencija može pružiti pomoć nacionalnim regulatornim tijelima izdavanjem neobvezujućih smjernica ili razmjenom najboljih praksi o delegiranju zadaća i odgovornosti među nadležnim nacionalnim regulatornim tijelima.

2. Delegiranje zadaća i odgovornosti dovodi do preraspodjele nadležnosti utvrđenih u ovoj Uredbi. Postupak, provedba te upravno i sudsko preispitivanje u vezi s delegiranim odgovornostima uređuju se pravom države članice u kojoj se nalazi tijelo kojem se delegiraju odgovornosti.

3. Nacionalna regulatorna tijela obavješćuju Agenciju o svim sporazumima o delegiranju koje namjeravaju sklopiti. Ona sklapaju te sporazume najranije mjesec dana nakon obavješćivanja Agencije.

4. Agencija može izdati mišljenje o planiranom sporazumu o delegiranju, o kojem je Agencija obaviještena na temelju stavka 3., u roku od mjesec dana od primitka obavijesti.

5. Agencija odgovarajućim sredstvima objavljuje sve sporazume o delegiranju koje su sklopila nacionalna regulatorna tijela kako bi se osiguralo da su sve dotične stranke obaviještene na odgovarajući način.

*Članak 16.b***Smjernice i preporuke**

1. Radi uspostavljanja dosljednih, učinkovitih i djelotvornih nadzornih praksi u Uniji te osiguravanja zajedničke, ujednačene i dosljedne primjene prava Unije, Agencija izdaje smjernice i preporuke upućene svim nacionalnim regulatornim tijelima ili svim sudionicima na tržištu te izdaje preporuke namijenjene jednom ili više nacionalnih regulatornih tijela ili jednom ili više sudionika na tržištu, u pogledu primjene članaka od 3. do 5.a, članaka 8., 9. i 9.a te članka 10. stavka 1..

2. Agencija u prikladnom i realističnom roku s relevantnim sudionicima na tržištu provodi odgovarajuća javna savjetovanja o smjernicama i preporukama koje izdaje te analizira potencijalne povezane troškove i koristi izdavanja tih smjernica i preporuka. Ta savjetovanja i analize moraju biti proporcionalni opsegu, prirodi i učinku smjernica ili preporuka.

3. Nacionalna regulatorna tijela i sudionici na tržištu na odgovarajući način uzimaju u obzir te smjernice i preporuke.

4. Nacionalna regulatorna tijela mogu redovito obavješćivati Agenciju o provedbi smjernica ili preporuka koje su im upućene.

5. Ako se to zahtijeva u smjernici ili preporuci, sudionici na tržištu obavješćuju Agenciju o provedbi određene smjernice ili preporuke. Na zahtjev Agencije sudionici na tržištu jasno i detaljno navode razloge za takvu obavijest.

**▼ M1**

6. U roku od 12 mjeseci od izdavanja smjernica ili preporuka na temelju stavka 1. Agencija može provesti savjetovanje, među ostalim s nacionalnim regulatornim tijelima ili sudionicima na tržištu, kako bi procijenila primjerenost i djelotvornost tih smjernica ili preporuka.

7. Agencija uključuje smjernice i preporuke koje je izdala u izvješće iz članka 19. stavka 1. točke (k) Uredbe (EU) 2019/942.

**▼ B***Članak 17.***Čuvanje profesionalne tajne**

1. Sve povjerljive informacije koje su primljene, razmijenjene ili proslijeđene u skladu s ovom Uredbom podliježu uvjetima čuvanja profesionalne tajne koji su navedeni u stavicama 2., 3. i 4.

2. Obveza čuvanja profesionalne tajne odnosi se na:

(a) osobe koje rade ili su radile za Agenciju;

(b) revizore i stručnjake kojima je Agencija davala upute;

(c) osobe koje rade ili su radile za nacionalna regulatorna tijela ili druga odgovarajuća tijela;

(d) revizore i stručnjake kojima su nacionalna regulatorna tijela ili druga odgovarajuća tijela davala upute i koji primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Uredbom.

**▼ M1**

3. Povjerljive informacije, koje su pri obavljanju svojih zadaća primile osobe iz stavka 2., ne smiju se otkriti nijednoj drugoj osobi ni tijelu, osim u sažetom ili objedinjenom obliku tako da nije moguće prepoznati pojedinačnog sudionika na tržištu, ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene kaznenim pravom, drugim odredbama ove Uredbe ili drugim relevantnim pravom Unije.

**▼ B**

4. Ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene kaznenim pravom, Agencija, nacionalna regulatorna tijela, nadležna financijska tijela država članica, ESMA, tijela ili osobe koje primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Uredbom mogu ih koristiti isključivo pri obavljanju svojih zadaća i radi izvršavanja svojih zadaća. Drugi subjekti, tijela ili osobe mogu koristiti te informacije u svrhu za koju su im one dostavljene ili u kontekstu administrativnih ili sudskih postupaka koji se izričito odnose na izvršavanje tih zadaća. Tijelo koje prima informacije može ih koristiti u drugu svrhu pod uvjetom da na to pristanu Agencija, nacionalna regulatorna tijela, nadležna financijska tijela država članica, ESMA, tijela ili osobe koje priopćuju informacije.

5. Ovim se člankom ne priječi tijelima u državama članicama da razmjenjuju ili proslijeđuju povjerljive informacije u skladu s nacionalnim pravom, pod uvjetom da one nisu primljene od tijela druge države članice ili od Agencije na temelju ove Uredbe.

▼ **M1****Članak 18.****Sankcije**

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne te odražavati prirodu, trajanje i ozbiljnost kršenja, štetu koja je prouzročena potrošačima i potencijalnu zaradu koja je proizašla iz trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipulacije tržištem.

Ne dovodeći u pitanje bilo koje kaznene sankcije i ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti nacionalnih regulatornih tijela na temelju članka 13., države članice u skladu s nacionalnim pravom predviđaju da su nacionalna regulatorna tijela ovlaštena donositi odgovarajuće upravne novčane kazne i druge upravne mjere u odnosu na kršenja ove Uredbe iz članka 13. stavka 1.

Države članice detaljno obavješćuju Komisiju i Agenciju o tim odredbama te ih bez odgode obavješćuju o svakoj naknadnoj izmjeni koja utječe na te odredbe.

2. Ako pravnim sustavom države članice nisu predviđene upravne novčane kazne, ovaj se članak može primjenjivati tako da postupak za određivanje novčane kazne pokreće nadležno tijelo, a izriču je nadležni nacionalni sudovi, pri čemu osiguravaju da su ta pravna sredstva djelotvorna i imaju jednak učinak kao i upravne novčane kazne koje izriču nadzorna tijela. U svakom slučaju, novčane kazne koje se izriču moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Te države članice do 8. svibnja 2026. obavješćuju Komisiju o odredbama svojih zakona koje donesu na temelju ovog stavka te je bez odgode obavješćuju o svakoj naknadnoj izmjeni koja utječe na njih.

3. Države članice, u skladu s nacionalnim pravom i podložno načelu *ne bis in idem*, osiguravaju da nacionalna regulatorna tijela imaju ovlast izricanja barem sljedećih upravnih novčanih kazni i drugih upravnih mjera u odnosu na kršenja ove Uredbe:

- (a) zahtijevanja da se otkloni kršenje;
- (b) nalaganja povrata ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka zbog kršenja, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;
- (c) izdavanja javnih upozorenja ili obavijesti;
- (d) izricanja periodičnih penala;
- (e) izricanja upravnih novčanih kazni.

4. U slučaju fizičkih osoba iznos najviših upravnih novčanih kazni iz stavka 3. točke (e) jest kako slijedi:

- (a) najmanje 5 000 000 EUR za kršenja članaka 3. i 5.;

**▼ M1**

(b) najmanje 1 000 000 EUR za kršenja članaka 4. i 15.;

(c) najmanje 500 000 EUR za kršenja članaka 8. i 9.

Neovisno o stavku 3. točki (e), iznos upravne novčane kazne ne premašuje 20 % godišnjeg dohotka dotične fizičke osobe u prethodnoj kalendarskoj godini. Ako je fizička osoba kršenjem izravno ili neizravno ostvarila financijsku korist, iznos upravne novčane kazne barem je jednak toj koristi.

5. U slučaju pravnih osoba iznos najviših upravnih novčanih kazni iz stavka 3. točke (e) jest kako slijedi:

(a) najmanje 15 % ukupnog godišnjeg prometa u prethodnoj poslovnoj godini za kršenja članaka 3. i 5.;

(b) najmanje 2 % ukupnog godišnjeg prometa u prethodnoj poslovnoj godini za kršenja članaka 4. i 15.;

(c) najmanje 1 % ukupnog godišnjeg prometa u prethodnoj poslovnoj godini za kršenja članaka 8. i 9.

Neovisno o stavku 3. točki (e), iznos upravne novčane kazne ne premašuje 20 % ukupnog godišnjeg prometa dotične pravne osobe u prethodnoj poslovnoj godini. Ako je pravna osoba kršenjem izravno ili neizravno ostvarila financijsku korist, iznos upravne novčane kazne barem je jednak toj koristi.

6. Države članice osiguravaju da nacionalna regulatorna tijela mogu objaviti mjere ili sankcije koje se izriču za kršenja ove Uredbe, osim ako bi se takvim objavljivanjem prouzročila nerazmjerna šteta uključenim stranama.

7. Države članice osiguravaju da nacionalna regulatorna tijela pri utvrđivanju vrste i razine upravnih novčanih kazni i drugih upravnih mjera uzimaju u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući, prema potrebi:

(a) težinu i trajanje kršenja;

(b) stupanj odgovornosti osobe odgovorne za kršenje;

(c) financijsku snagu osobe odgovorne za kršenje, uzetu kao, na primjer, ukupni godišnji promet pravne osobe ili godišnji dohodak fizičke osobe;

(d) količinu ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka osobe odgovorne za kršenje, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;

(e) razinu suradnje osobe odgovorne za kršenje s nadležnim tijelom, ne dovodeći u pitanje potrebu da se osigura povrat ostvarene dobiti koju je ta osoba ostvarila ili gubitka koji je izbjegla;

(f) prethodna kršenja koja je počinila osoba odgovorna za kršenje;

(g) mjere koje je osoba odgovorna za kršenje poduzela kako bi spriječila njegovo ponavljanje; i

**▼ M1**

(h) udvostručavanje kaznenih i upravnih postupaka i novčanih kazni za isto kršenje protiv osobe odgovorne za kršenje.

8. Prilikom izvršavanja svojih ovlasti izricanja upravnih novčanih kazni i drugih upravnih mjera na temelju stavka 1. drugog podstavka ovog članka, nacionalna regulatorna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da su izvršavanje njihovih nadzornih i istražnih ovlasti te upravne novčane kazne koje ona izriču i druge upravne mjere koje poduzimaju, djelotvorni i prikladni na temelju ove Uredbe. Ona koordiniraju svoja djelovanja u skladu s člankom 16. stavkom 2. kako bi izbjegla udvostručavanja i preklapanja u izvršavanju svojih nadzornih i istražnih ovlasti te u izricanju upravnih novčanih kazni u odnosu na

9. Komisija do 8. svibnja 2027. i svake tri godine nakon toga podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem procjenjuje jesu li sankcije za kršenja ove Uredbe predviđene i primjenjuju li se dosljedno u svim državama članicama.

*Članak 19.***Međunarodni odnosi**

U mjeri u kojoj je to potrebno za ostvarivanje ciljeva koji su navedeni u ovoj Uredbi i ne dovodeći u pitanje odgovarajuće nadležnosti država članica te institucija i tijela Unije, uključujući Europsku službu za vanjsko djelovanje, Agencija može uspostavljati kontakte i sklopiti administrativne dogovore s nadzornim tijelima, međunarodnim organizacijama i administracijama trećih zemalja, posebno s onima koje utječu na veleprodajno tržište energije Unije, kako bi promicala usklađivanje regulatornog okvira. Tim se dogovorima ne stvaraju pravne obveze u odnosu na Uniju i njezine države članice, niti sprečavaju države članice i njihova nadležna tijela da sklapaju bilateralne ili multilateralne dogovore s tim nadzornim tijelima, međunarodnim organizacijama i administracijama trećih zemalja. Ti dogovori mogu se odnositi na aspekte od zajedničkog interesa, kao što su metodologije prikupljanja podataka, analize i procjene podataka ili drugih informacija, i druga stručna područja.

**▼ B***Članak 20.***Postupak delegiranja ovlasti**

1. Ovlast donošenja delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji u skladu s uvjetima koji su navedeni u ovom članku.

**▼ M1**

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 6. stavka 1. točaka (a) i (b) dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 28. prosinca 2011. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 4.a stavka 8., članka 6. stavka 1. točke (c) i članka 9.a stavka 6. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 7. svibnja 2024.

Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina.



**▼ M1**

Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 4.a stavka 8., članka 6. stavka 1. i članka 9.a stavka 6. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

**▼ B**

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga priopćuje istodobno Europskom parlamentu i Vijeću.

**▼ M1**

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 4.a stavka 8., članka 6. stavka 1. ili članka 9.a stavka 6. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. To se razdoblje produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

**▼ B***Članak 21.***Odborski postupak**

1. Komisiji pomaže odbor. Taj odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

**▼ M1***Članak 21.a***Izvješće i preispitivanje**

1. Komisija do 1. lipnja 2027. i svakih pet godina nakon toga, nakon savjetovanja s relevantnim dionicima, ocjenjuje primjenu ove Uredbe, posebno u pogledu njezina učinka na ponašanje na tržištu, sudionike na tržištu, likvidnost, zahtjeve u pogledu izvješćivanja, među ostalim o podacima o tržištu UPP-a, i razinu administrativnog opterećenja za sudionike na tržištu, uključujući potencijalne prepreke ulasku novih sudionika na tržište, te uspješnost Agencije u odnosu na njezine ciljeve, mandat i zadaće. Komisija na temelju tih ocjena sastavlja izvješće i podnosi ga Europskom parlamentu i Vijeću bez nepotrebne odgode. Tim se izvješćima prema potrebi prilažu zakonodavni prijedlozi.

**▼ M1**

2. Komisija do 1. lipnja 2025. procjenjuje djelotvornost uvođenja kaznenih sankcija od strane država članica za namjerne i ozbiljne slučajeve zlouporabe tržišta na Unijinim veleprodajnim tržištima energije i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. U tom izvješću mogu se predložiti odgovarajuće mjere koje mogu uključivati podnošenje zakonodavnog prijedloga.

**▼ B***Članak 22.***Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 8. stavak 1., stavak 3. prvi podstavak te stavci 4. i 5. počinju se primjenjivati 6 mjeseci od dana kada Komisija donese odgovarajuće provedbene akte koji su navedeni u stavicima 2. i 6. tog članka.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

**▼B**

#### **IZJAVA KOMISIJE**

Komisija smatra da se pragovi za prijavljivanje transakcija u smislu članka 8. stavka 2. točke (a) i prijavljivanje informacija u smislu članka 8. stavka 6. točke (a) ne mogu odrediti putem provedbenih akata.

Komisija će prema potrebi iznijeti zakonodavni prijedlog radi određivanja takvih pragova.

**▼B****IZJAVA VIJEĆA**

Zakonodavac EU-a dodijelio je Komisiji provedbene ovlasti u skladu s člankom 291. UFEU-a u odnosu na mjere koje su predviđene u članku 8. To je pravno obvezujuće za Komisiju, bez obzira na izjavu koju je dala o članku 8. stavku 2. točki (a) i članku 8. stavku 6. točki (a).